

BORDERHOLIC

BORDER COLLIE CLUB CZECH REPUBLIC

30

1/2015

Yankee at Real Pearl

Bailey z Lesních stránek

Vážení členové a Borderholici,

máme to potěšení představit Vám nové vydání zpravodaje BCCCZ. Jsme tým nadšenců, kteří nemají rádi věty začínající na „Mělo by se...“ nebo „Někdo by měl...“. Obětovali jsme tedy volný čas, dlouhé zimní večery i počáteční iluze vzkříšení zpravodaje a nezbývá nám než doufat, že nebudete zklamaní.

Mnoho z Vás se zajímá o to, jak přesně to s Borderholikem plánujeme – bohužel, na tuto otázku zatím neexistuje jednoznačná odpověď. Nápadů, verzí, důvodů i protiargumentů je stále spousta, a finální verzi bude muset schválit usnášenischopná členská schůze. Prozatím se musíme všichni spokojit s elektronickou verzí, protože tištěná verze včetně poštovního by byla příliš nákladná, a určitě by byla škoda prosadit ji na úkor klubového kalendáře. Stejně tak je potřeba zamyslet se nad tím, jak konkurovat moderní době a faktu, že s existencí internetu a facebooku novinky přestávají být aktuální v lepším případě po několika hodinách.

Návrhy členů i příznivců na zlepšení a nejlépe i řešení, při kterém by se ovečky nažraly a borderka zůstala celá samozřejmě vítáme.

Za Borderholic Team
Martina Paulino

Na titulní straně: Mystic Layla Aibara (foto: Veronika Tvrdá)

Na této straně: Aurem Alba From Their Hearts (foto: Veronika Tvrdá)

IGS u Border kolií

Imerslund-Gräsbeck syndrom (IGS) neboli střevní malabsorpce kobalaminu u border kolií

Co je to kobalamin?

Kobalamin, neboli vitamín B12, patří mezi ve vodě rozpustné vitamíny B. Vyšší organismy nedokáží vitamin B12 sami syntetizovat a jsou odkázány na jeho příjem v potravě nebo jeho syntézu symbiotickými mikroorganismy. Lidé získávají kobalamin výhradně z živočišné potravy. Vitamín B12 je nepostradatelný pro množení buněk (přenos methylových zbytků při syntéze thyminu a tudíž i syntéze DNA). Kobalamin je nezbytný zejména pro činnost nervového systému a náležitou krvetvorbu, jeho nedostatek se dotýká většiny orgánů s obnovou buněk. Účastní se také metabolismu methioninu a homocysteinu.

Resorpce kobalaminu ze stravy a jeho transport k cílovým buňkám je složitý mnohastupňový proces. V řadě míst procesu mohou vzniknout „problémy“ způsobené dědičnou genovou vadou.

IGS a jeho projevy

Střevní malabsorpce kobalaminu je metabolická porucha, která byla popsána u lidí i u zvířat. Nemoc je charakterizovaná:

- neprospíváním,
- neutropenií (snížení počtu neutrofilních granulocytů – tj. typ bílých krvinek – pod fyziologickou mez),
- snížením sérového kobalaminu,
- neregenerativní anémii (chudokrevnost – snížení koncentrace hemoglobinu).

K dalším možným příznakům patří:

- chronické nechutenství,
- megaloblastické změny kostní dřeně,
- metylmalonová acidurie (vylučování nadměrného množství kyseliny metylmalonové močí),
- homocysteinémie (zvýšená koncentrace homocysteinu v krvi).

Psi se narodí s rezervou kobalaminu v játrech. Pokud ji však nelze nahradit ze stravy, během postnatálního růstu je rychle vyčerpána (Fyfe et al., 1991). Klinické příznaky malabsorpce kobalaminu se proto začínají

objevovat kolem 6 až 12 týdnů věku.

U zdravých psů se kobalamin přijatý v potravě váže na vnitřní faktor, glykoprotein, vytvářený žaludeční sliznicí a epitelem vývodu pankreatu. Komplex vnitřního faktoru (intrinsic factor = IF) a kobalaminu (Cbl) je absorbován prostřednictvím receptorů buněk střevní sliznice v tenkém střevě, konkrétně v distálním jejunu (lačník) a ileu (k y č e l n í k) . Příznaky střevní malabsorpce kobalaminu jsou způsobeny absencí

receptorů pro IF-Cbl komplex ve střevních buňkách (Fyfe et al., 1991).

Genová podstata IGS

Projevy IGS mohou být způsobeny mutací AMN nebo CUBN genů. Proteiny CUBN (cubilin) a AMN (amionless) tvoří transmembránový proteinový komplex nazývaný „cubam“, který je jako receptor nezbytný pro využití kobalaminu ze střeva. Vada v jednom z těchto dvou proteinů vede ke střevní malabsorpci kobalaminu. Porucha vstřebávání kobalaminu byla popsána u několika psích plemen.

Owczarek-Lipska et al. (2013) identifikovali mutaci v genu CUBN jako hlavní příčinu střevní malabsorpce kobalaminu u plemene border kolie, která byla následně potvrzena i ve studii Fyfe et al. (2013). Mutace c.8392delC CUBN genu způsobí posun čtecího rámce a vytvoření předčasného stop kodonu (p.Q2798Rfs*3). Předpokládá se, že tato mutace vede ke kompletní ztrátě funkce genu.

Zjištěná prevalence nosičství mutace c.8392delC CUBN genu, která způsobuje IGS, ve skupině 203 evropských border kolií byla 6% (Owczarek-Lipska et al. 2013).

U australských ovčáků a velkých kníračů byly zjištěny dvě různé mutace v genu AMN (He et al., 2003, 2005). Předpokládá se, že v souvislosti s projevy IGS budou objeveny další mutace AMN a CUBN genů i u dalších plemen psů.

Dědičnost IGS

Mutace způsobující IGS u border kolií je děděna autosomálně recesivně. To znamená, že nemoc se rozvine pouze u jedinců, kteří zdědí od obou svých rodičů mutovaný gen; tyto jedinci se označují P/P (positivní/positivní). Přenašeči

mutovaného genu (N/P, tzn. Spojení, ze kterých se **nenarodí** negativní/positivní) jsou klinicky IGS pozitivní jedinci, jsou zdraví, ale přenášejí nemoc na své následující:

potomky. V případě krytí dvou heterozygotních jedinců (N/P) bude teoreticky 25 % potomků zcela zdravých (N/N), 50 % potomků přenašečů (N/P) a 25 % zdědí od obou rodičů mutovaný gen a budou postižení střevní malabsorbci (P/P).

genotypy rodičů	statistické zastoupení genotypů v potomstvu
N/N + N/N	všechna štěňata budou IGS zdravá
N/P + N/N	50% štěňat bude zdravých a 50% štěňat budou přenašeči IGS
P/P + N/N	všechna štěňata budou přenašeči IGS

IGS se vyskytuje u psů obou pohlaví se stejnou frekvencí. Při výběru chovného páru nezáleží na tom, který z partnerů nese který genotyp. Je důležité vyvarovat se takové kombinaci rodičů, kterým se mohou narodit IGS geneticky pozitivní štěňata. Diskriminace přenašečů z chovu může vést ke snížení genetické základny populace, což může mít negativní vliv na celkovou genetiku plemene. Nedoporučuje se párovat následující genotypy pro IGS:

genotypy rodičů	statistické zastoupení genotypů v potomstvu
P/P + P/P	všechna štěňata budou mít IGS
P/P + N/P	50% štěňat bude mít IGS, 50% štěňat bude IGS mutaci přenášet na potomky
N/P + N/P	25% potomků bude zdravých, 50% potomků budou přenašeči IGS a 25% bude mít IGS

Praktické informace pro genetické testování IGS v laboratoři Genomia
Pro genetické testování IGS je potřeba vzorek krve nebo stěru sliznice ústní dutiny. Krev se odebírá do zkumavek s EDTA. Stěr sliznice ústní dutiny se provádí sterilními kartáčky, kterými se stírá vnitřní strana tváře psa (nestírá se jazyk ani sliny). Stěr se uchovává nasucho v papírové obálce, nesmí se uzavírat do neprodyšných obalů kvůli vzniku plísní. Doporučuje se odběr provést u veterináře, který

odběru současně zkontroluje a potvrdí identitu psa. Vzorčky k testování odesílejte na adresu

Genomia,
Janáčkova 51,
32300 Plzeň.

Cena testu IGS je 1200 Kč včetně DPH. Členové BCC CZ mají díky registraci klubu u laboratoře Genomia 10% slevu. Cena testu pro členy BCC CZ je 1080 Kč za test včetně DPH, při současném testování 5 a více vzorků je cena 972 Kč za test včetně DPH.

Platby se nejčastěji realizují převodem na účet.

Při online objednání testu uveďte, že jste členy BCC CZ, tím získáte klubovou slevu.

Výsledky genetického testu jsou hotové obvykle za 10 dnů. Výsledný certifikát Vám bude zaslán emailem ve formátu pdf po uhrazení ceny testů. Za poplatek 50 Kč zasíláme certifikáty také poštou (poplatek za zásilku, nikoli za certifikát).

Sběrná akce vzorků pro genetické testování

KDY: 16. 5. 2015
KDE: Speciální výstava BCC CZ, Litoměřice

Test	Cena pro sběrnou akci
MDR1	1120,-
TNS	1120,-
NCL	960,-
IGS	960,-
TNS + NCL	1920,-
TNS + NCL + MDR1	2560,-
Test barvy srsti	800,- za lokus
CEA*	1120,-
DNA profil	840,-

*partnerská laboratoř Vetascien

Ceny jsou uvedeny včetně DPH 21%. Ceny genetických testů jsou vypočteny jako 20% sleva ze základního ceníku laboratoře Genomia.

Genomia bude přijímat vzorky krve na místě odebrané veterinářem nebo vzorky krve donesené s potvrzením o ověření identity jedince při odběru. Krev se odebírá nesrážlivě do zkumavek s EDTA. Neformálně budou možné odběry stěrem sliznice ústní dutiny s ověřením identity jedince.

V Plzni dne 26. 3. 2015
Těšíme se na Vás
Genomia Tým

Genomia je akreditována Českým institutem pro akreditaci dle ČSN/EN ISO 17025:2005 pod číslem 1549.

Genomia s.r.o. • Janáčkova 51 • 323 00 Plzeň • Czech Republic • EU • DIČ (VAT): CZ25212991 • +420 373 749 999 • laborator@genomia.cz • www.genomia.cz

Reference: He et al., 2003: Pubmed reference: 14722725. DOI: 10.1007/s00335-003-2280-1.
 Fyfe et al., 2013: Pubmed reference: 23746554. DOI: 10.1016/j.ymgme.2013.05.006
 Owczarek-Lipska et al. 2013: Pubmed reference: 23613799. DOI: 10.1371/journal.pone.0061144
 Fyfe et al., 1991: Pubmed reference: 1848001
 Fyfe et al., 1991: Pubmed reference: 1999430

Dědičné nemoci u psů

K největším rizikům chovu psů patří výskyt dědičných chorob. Mezi ty řadíme všechny dědičné odchylky od normálního stavu, ať jsou fyziologické nebo anatomické. Jejich výskyt je potřeba sledovat.

Vznik dědičně založených onemocnění sice chovatel neovlivní, ale může omezit četnost jejich výskytu v populaci. Nevědomost a nezodpovědnost některých chovatelů tedy vede k nárůstu počtu dědičných chorob. Zatímco v roce 1928 jich bylo známo pouze 5, dnes se jejich počet pohybuje kolem 450. Příčinou tohoto nárůstu je nadměrné a nevážené využívání příbuzenské plemenitby v minulosti, následované velmi často využívanou metodou - liniíovou plemenitbou a používání výrazně menšího množství

chovných psů než fen. Velkým rizikem je také nadměrné krytí malým počtem výstavních šampionů. Následkem je velké snižování genetické variability a riziko rozsáhlejšího šíření genetických chorob (Wachtel, 1998).

Dědičné onemocnění můžeme definovat jako onemocnění, které vzniklo mutací v zárodečné linii a přenáší se z generace na generaci. Další skupinou jsou vrozené vývojové vady, jejichž příčinou může být jak dědičnost tak i působení vnějšího prostředí.

Nussbaum, McInnes a Willard (2001) tato onemocnění rozdělili podle podílu genetických faktorů na jejich vzniku do tří základních skupin:

- a) monogenní onemocnění,
- b) chromozomální poruchy,
- c) multifaktoriální onemocnění.

Monogenní onemocnění vznikají mutací v jednom genu a obvykle bývají mendelovsky dědičná. Proto se tato onemocnění často označují jako mendelovská. Hořín a kol. (1989) formulovali tři podmínky platnosti Mendlových zákonů:

- a) jeden gen kóduje pouze jeden znak,
- b) sledované geny jsou autozomálně dědičné,
- c) pokud sledujeme více genů, musí všechny ležet na jiném páru chromozómů.

Podle způsobu dědičnosti rozeznáváme u monogenní dědičnosti různé typy. Nussbaum, McInnes a Willard (2001) stanovili čtyři základní typy:

- a) autozomálně dominantní dědičnost,
- b) autozomálně recesivní dědičnost,
- c) na X-chromozom vázaná dominantní dědičnost,
- d) na X-chromozom vázaná recesivní dědičnost.

Autozomální dědičnost je dědičností genů umístěných v autozomech, tedy nepohlavních chromozomech.

U více než 70% onemocnění, u kterých byl způsob dědičnosti popsán, se uplatňuje dědičnost autozomálně recesivní, na X-chromozom vázaná recesivní dědičnost nebo jsou znaky děděny komplexně.

Pokud není dominantní gen schopný překrýt účinek genu recesivního, dochází k projevu obou znaků současně, potom hovoříme o neúplné dominanci. V daném znaku tedy může být jedinec dominantní nebo recesivní homozygot, případně heterozygot.

Významným typem dědičnosti je také dědičnost vázaná na pohlaví. Jedná se o dědičnost genů nacházejících se na pohlavních chromozomech. Fenotypový projev takto děděných genů nezávisí pouze na tom, zda jsou dominantní nebo recesivní, ale i na pohlaví jedince. Podle umístění sledovaných genů rozlišujeme dědičnost křížem a dědičnost přímou.

Dědičnost křížem zapříčiňuje přechod znaku ze samice na samčí potomstvo a naopak.

V případě přímé dědičnosti jsou sledované geny umístěny na heterologní části alozomu (nepárovém pohlavním chromo-

zomu) Y a předávají se z generace na generaci samčího pohlaví. Znak se tedy dědí z otce na syna.

V případě chromozomálních poruch se nejedná o jedinečnou nebo jednotlivou chybu v genetické výbavě, ale o nadbytek nebo nedostatek genů v chromozomech nebo chromozomálních segmentech.

Multifaktoriální onemocnění vznikají působením více faktorů. Dědičné faktory vyvolávají predispozici k onemocnění, ale na jeho projevu se podílí i působení dalších faktorů. V dalších generacích sice můžeme pozorovat opakování těchto nemocí, ty ale nevykazují typické charakteristiky monogenní dědičnosti.

Jak již bylo řečeno, příčinou vzniku monogenních onemocnění jsou mutace. Je to každá detekovatelná dědičná změna v genetickém materiálu, která nebyla způsobena genetickou segregací nebo rekombinací a do dceřiných buněk je přenášena jako změna kvality, kvantity nebo uspořádání genů. Mutace vznikají působením tzv. mutagenů, které mohou být fyzikální, chemické nebo biologické.

U border kolií je možné provést genetické testy na tyto nemoci:

CEA - Anomálie očí u kolií je dědičná vada oka. Jedná se o dědičné autozomálně recesivní onemocnění.

Imerslund-Gräsbeck syndrom (IGS) neboli střevní malabsorpce kobalaminu u border kolií. Střevní malabsorpce kobalaminu je metabolická porucha. IGS je autozomálně recesivní onemocnění.

Neuronální ceroidní lipofuscinóza (NCL) je neurodegenerativní onemocnění. Míra neurodegenerace se s věkem zvyšuje, u všech postižených jedinců se vyvinou psychické abnormality a ataxie. Dědí se autozomálně recesivně.

TNS - Trapped Neutrophil Syndrome

Tzv. syndrom uvězněných neutrofilů, je recesivní dědičné onemocnění. U postiženého psa dochází k pomalému selhávání imunitního systému.

MDR1 testování mutace genu

Mutace v MDR1 genu je spojována s přecitlivělostí na určité léky, které jsou běžně používány při léčbě psů. Jsou-li podány zvířeti s poruchou

v MDR1 genu, mohou způsobit neočekávanou neurotoxickou reakci.

Přecitlivělost na ivermectin je děděna recesivně.

Maligní hypertermie

Maligní hypertermie (MH) představuje závažnou komplikaci při celkové anestezii, která může být až fatální. MH je farmakogenetická choroba kosterního svalstva, při které dochází k hyperkapii, tachykardii a hypertermii, které jsou vyvolány reakcí na chemické spouštěče - v tomto případě anestetika. Postižení psi nemají žádné klinické příznaky, dokud nejsou vystaveni vyvolávacím

látkám. Léčbu je nutné zahájit přerušáním anestezie.

Dědičnost MH je autozomálně dominantní.

V současné době se k zařazení border kolií do chovu požaduje provedení zdravotních testů zahrnujících vyšetření na DKK, DLK a OCD ramenních kloubů, dědičné oční vady – zejména CEA, PRA a případně Glaukom.

Při sestavování rodičovského páru je nutné myslet ještě na podmínku, kdy alespoň jeden z rodičů musí být DNA CEA normal. To samé platí i pro TNS. Splnění podmínek musí být doloženo při podání žádosti o vystavení krycího listu.

Dostál, Jaromír. *Chov psů genetika v kynologické praxi*. České Budějovice : Dona, 1995. 206 s. ISBN 80-85463-58-X.

Hořín, Petr a kol. *Zootechnika a genetika. 1, Zootechnika*. 1. vydání. Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 147 s.

Nussbaum, McInnes, Willard. *Klinická genetika*. 1. vydání.

Praha : Triton, 2004. 426 s. ISBN 80-7254-475-6.

Procházka, Zdeněk. *Chov psů*. 3. vydání. Praha: Paseka, 2005. 320 s. ISBN 80-7185-768-8.

Šmarda, Jan. *Genetika pro gymnázia*. 1. vydání. Praha : Fortuna, 2003. 143 s. ISBN 80-7168-851-7.

Wachtel, Hellmuth. *Chov psů v roce 2000 : zdraví psi díky genetickému managementu*. 1. vydání. České Budějovice : Dona, 1998. 277 s. ISBN 80-86136-29-9

<http://www.genomia.cz/cz/> - Laboratoř společnosti Genomia s.r.o.

Rozhovory s chovateli

Ing. Radko Loučka, CSc.

Můžete krátce představit svojí CHS a nastínit, čeho chcete ve Vašem chovu dosáhnout?

Naše CHS se jmenuje Akumulator. Když jsme vymýšleli jména pro CHS, tak jsme se snažili o charakteristiku nějaké vlastnosti BOC. V FCI vybrali Akumulator. Mělo by to být vyjádření toho, že BOC dlouho akumuluje energii a pak je schopná ji vydat v plné síle. Proto stále apeluji na to, že BOC taky potřebují klid, nejenom neustálý pohyb a soustředění, pokud tomu tak není, pak z nich totiž občas vyrostou absolutní magoři. BOC nemůže být ponechána pořád volně na dvorku, zvláště když má výhled na nějaká zvířata nebo auta, prostě na to, co se pohybuje.

Nyní jsou v naší CHS staří psi, tak se naše CHS moc neetabluje. Na nějaké štěně se chystám, ale asi to nebude fenka a tak velké plány s CHS Akumulator nemám.

Podle jakých kritérií vybíráte krycí psy a sestavujete chovný pár?

Při výběru chovných párů jsem posuzoval všechny informace

o původu, zdraví, aktivitách, individuálních vlastnostech (i vlastně hlavně vloh k pasení) aj. o rodičích a příbuzných, a jejich nejvhodnější kombinace pak zvítězila.

Jaký máte názor na využívání DNA carrier (např. CEA) jedinců?

Bez využívání DNA carrier jedinců se neobejdeme. Je totiž tolik různých nemocí a povahových rysů, že se nelze soustředit na jednu věc. Záleží na dobře odhadnutém spojení ve všech ukazatelích. Nesmí se zapomínat na to, že velmi důležitá je genetická různorodost populace. I proto propaguji, aby pes nemohl nakrýt jednu fenu více než 2x a za rok maximálně 5 fen. Alespoň tak se může omezit to, že bude mít moc stejných potomků a třeba se později (i třeba po 10 letech) zjistí, že měl nějakou skrytou DNA carrier vadu.

Je důležité, že se vada testuje a eviduje, každý má pak možnost se podle toho zařídit.

O DKK a podobných genetických vadách, polyfaktoriálně založených nikdy nevíme, jak se vada v potomstvu projeví a jak se dědí a zda to není více chybami v chovu nebo výživě, než v genetice.

Monika Švarcová

Můžete krátce představit svojí CHS a nastínit, čeho chcete ve Vašem chovu dosáhnout?

Naše první borderka Babe Bohemia Alké k nám přišla v roce 1996 a chovatelskou stanicí pro chov border kolií jsme založili v roce 1998, nazvali jsme ji „z Černobílých“. Snažíme se odchovávat štěňata zdravá, s vyrovnanou povahou, zajímavým rodokmenem a s hezkým exteriérem, který nejde do extrémů. Takové BOC, které dělají svým majitelům radost, ať se s ní rozhodnou dělat cokoli.

Podle jakých kritérií vybíráte krycí psy a sestavujete chovný pár?

Snažím se kompenzovat nedostatky feny, přednostmi psa. Důležitá je samozřejmě povaha a prioritní pro mne je zdraví (nejen krycího psa, ale i jeho příbuzných), i když

Jsou způsobeny kombinací genetických a vnějších faktorů. Snaha o utlumení takových vad v populaci je vždy běh na dlouhou trať, na rozdíl od vad Mendelovskými založených, kde můžeme přesně určit, zda jedinec vadu má, nemá, nebo ji skrytě přenáší.

v zahraničí jsou tyto informace někdy těžko k sehnání. Vhodného krycího psa prakticky hledám neustále.

Jaký máte názor na využívání DNA carrier (např. CEA) jedinců?

Měla jsem štěstí na to, že moje feny jsou DNA normal zatím na vše co jsme testovali, nebo už po předcích. Carrieri ale podle mne do chovu patří, druhý z páru pak samozřejmě musí být normal - právě proto genetické testy jsou, můžeme se vyhnout rizikovému spojení. Carrier je zdravý pes - to je důležité.

Nikol Hanačíková

Můžete krátce představit svojí CHS a nastínit, čeho chcete ve Vašem chovu dosáhnout?

CHS Black Chevers - snažím se o chov BC jak má být, plných temperamentu, pracovního nasazení a chuti do práce, nejde říct že se snažím vždy o stejný typ exteriéru, protože mí psi pochází z různých linií - nicméně základem chovu má být snaha o zdravou, temperamentní BC, atletické postavy, s chutí pracovat za všech okolností. A v chovu by mělo hodně jít také o to, že na druhou stranu má být chovatel i náročný na výběr majitele - je důležité vybrat majitele, který svého psa bere jako parťáka, člena rodiny za všech okolností, protože pes bude při Vás stát ve zlém i dobrém, to samé by mělo platit i naopak.

Podle jakých kritérií vybíráte krycí psy a sestavujete chovný pár?

Chovné jedince vybírám hodně srdcem, snažím se kontrolovat jejich zdravotní testy, zdraví u jejich potomků a předků, ale člověk musí přistupovat všude s pokorou a vědět, že příroda je občas mocnější než všechny naše testy dohromady. Už dávno mě

minula doba hlídání exteriéru pro výstavy a výstavní předpoklady - BC je pracovní plemeno a tím má zůstat, ať už zastává funkci ovčáckého psa, sportovního jedince či rodinného psa do sportovní rodiny, stále by to měl být pes atlet s notnou dávkou temperamentu a chuti do práce.

Jaký máte názor na využívání DNA carrier (např. CEA) jedinců?

Využívání DNA CEA carrier jedince mi nevadí, pokud druhý jedinec je vyšetřen a DNA CEA Normal pochopitelně - genetické testy nám mají sloužit a my je máme podle toho umět využívat, pokud začneme striktně vyhazovat z chovu něco, co lze jednoduše a účinně díky DNA testům hlídat a korigovat, nevidím důvod, proč si snižovat genetický materiál.

Bořivoj Šimek (a Michaela Nováková)

Můžete krátce představit svojí CHS a nastínit, čeho chcete ve Vašem chovu dosáhnout?

Border koliím se věnuji od roku 2001 a moje chovatelská stanice se jmenuje Hardy Horde. Na chovu borderek se značkou HH, se samozřejmě podílela i moje první žena, která později po našem rozchodu sama odchovala také dva ze zatím posledních třech vrhů. Od roku 2010 jsem majitelem pouze dvou seniorů, kteří nejen v české populaci borderek zanechali nesmazatelnou a troufám si říci, že velmi solidní stopu. Jsou jimi Indy - Crazy Brown Gasko Prim a především zakladatelka rodu Hardy Horde - Ange White Face Gasko Prim, která nás bohužel nedávno opustila. Chovnou fenu momentálně nevlastním, ale protože žiji s přítelkyní, která je majitelkou stanice Fast and Foolish, mohu v chovu borderek i nadále uplatňovat svoje znalosti a získávat nové a nové zkušenosti. Otázka "čeho chci v chovu dosáhnout" mě trochu zaskočila. Žádný cíl vlastně nemám a nikdy jsem neměl. Dokonce si myslím, že nějaká úzká specializace chovu směřující za nějakým cílem, může

Uprostřed Ange White Face Gasko Prim, napravo Foolish Bree Hardy Horde a nalevo pravnučka AC-DC Fast and Foolish

být plemeni spíše na škodu než přínosem a nezdráhám se to říkat nejen v souvislosti s výstavami, ale i v souvislosti se sporty a dokonce i v souvislosti s pasením. Chci se i nadále věnovat chovu a výchově typických border kolií, které se uplatňují v celé řadě činností. Chci i nadále chovat s vyloučením možnosti onemocnění dědičnými chorobami, které se na základě testů DNA vyloučit dají. Chci i nadále novým majitelům našich štěňátek vysvětlovat, že případné vady v chování nebo například i ve stavu kloubů jejich psa nemá smysl hledat v jeho rodokmenu. Chci se i nadále vyhýbat zdravotním rizikům, která s sebou nese gen merle a chci proto i nadále chovat borderky obyčejných barev. V budoucnu chci samozřejmě také

pokračovat v chovu i pod jménem stanice Hardy Horde.

Podle jakých kritérií vybíráte krycí psy a sestavujete chovný pár?

Rodičovský pár vybíráme podle výše popsaných zdravotních kritérií, přičemž pes a fena se k sobě musí typově hodit a musí mít nějaké společné rysy, rozpoznatelné buď přímo u nich nebo u jejich předků. Nikdy se při výběru psa nespokojíme pouze s informacemi z internetu nebo z databází. Ocové našich vrhů musí mít něco navíc a musí mít charisma. Přestože naprostá většina krycích psů v HH i ve FaF žije v cizině, tak za ideální považuji osobní znalost majitele i psa nebo i jeho předků či sourozenců.

Jaký máte názor na využívání DNA carrier (např. CEA) jedinců?

Snahy vyloučit přenašeče čehokoliv z chovu považuji za šílený nápad. Byl by to ještě větší nesmysl než vyloučit z chovu všechny jejince, kteří mají nějaké postižení, jehož vznik prokazatelně více než na genetické predispozici záleží především na přístupu majitele v době růstu štěňátka (jako je tomu například u DKK nebo OCD). Současná věda přece jasně říká, že carrier je zdravý

jedinec a z jeho spojení s jedincem genotypu normal se nikdy nemůže narodit potomek, který by dané onemocnění někdy mohl mít. CEA carrier byla například i moje Ange a kdyby bývala neměla potomky, tak by nebyl nikdo nejen z Hardy Horde, ale ani z řady skvělých stanic, ve kterých jsou základem chovu její dcery a vnučky. CEA carrier je i otec vrhu C v HH (Grey) a v tomto vrhu se narodilo hned několik medailistů na MR a úspěšných reprezentantů v obedienci. Ve vrhu G v HH, jehož matkou je zmíněná carrierka Ange, se zase narodil Mistr ČR v pasení skotu. Jako příklad, že spojení carriera s normalem by se chovatelé bát neměli, uvedu i vrh C ve Fast and Foolish, kde jsme v době krytí vůbec nevěděli, jak je na tom vybraný otec ohledně TNS (matka je po předcích normal) a teprve po narození štěňátek se nám podařilo přesvědčit jeho majitelku, aby mu test DNA na TNS nechala udělat. Výsledek TNS normal pak už byl jen takovým bonusem pro nové majitele psů, kteří jim tyto testy nemusí dělat, ale na kvalitu celého života těch pejsků nemá žádný vliv. Příkladů skvělých psů po carrierch bychom našli na světě hodně a o některých se dá bez nadsázky říci,

že bez nich by populace borderek byla tak nějak nekompletní. A je úplně jedno, jestli i oni se uplatňují v chovu nebo jestli jsou to "jen" krasavci nebo "jen" skvělí pasáci nebo "jen" skvělí sportovci. Pokud se mohu ještě vrátit k první otázce,

tak pro mě je chovatelství nikdy nekončící proces, ve kterém nelze dosáhnout nějakého vysněného ideálu. Navíc si ani nedovedu představit, že bych si jako chovatel někdy měl říci: "Tak... teď jsem u cíle a můžu skončit..."

Miroslav Koško

Můžete krátce představit svojí CHS a nastínit, čeho chcete ve Vašem chovu dosáhnout?

CHS Miveko jsem založil v roce 1993 s cílem chovat čistokrevná plemena ovčáckých psů. Protože pracuji s dobyt看em, bylo mým hlavním záměrem využití psů při této práci. Od roku 1999 se věnuji pouze chovu pracovních linií plemene Border collie.

Podle jakých kritérií vybíráte krycí psy a sestavujete chovný pár?

Krycí psy volím podle jejich pracovních výsledků a nebo krevních linií. Feny jsou většinou z mého chovu a samozřejmě i u nich mám ověřen zájem o práci. U matek preferuji tvrdší povahu, u otců ovladatelnost a cit. U obou pak spolupráci s člověkem. Nemám rád jedince se silným okem (sochy),

proto tuto vlastnost ve svém chovu nepodporuji.

Jaký máte názor na využívání DNA carrier (např. CEA) jedinců?

Pro mě je nejdůležitější hlava psa. Pokud je pes v pořádku, psychicky vyrovnaný a ochotný spolupracovat, neřeším jeho drobný nedostatek např. v podobě carrier výsledků. Samozřejmě jako chovatel dodržuji platné předpisy a dělám všechna povinná vyšetření a sleduji výsledky, ale není to má priorita. Jak jsem již řekl, pejsek může mít např. DKK 2/2 nebo DNA CEA carrier, ale hlavně musí mít mezi ušima.

Speciální výstava BCC CZ 16.5.2015

rozhodčí: Mark Wibier (DE), Zdena Holmerová (CZ)

ZKO Litoměřice 533

Tereziňská kotlina, 412 01 Litoměřice

1. uzávěrka 16.4.2015

2. uzávěrka 30.4.2015

Pro štěňátka, dorost a veterány připravujeme zvláštní ceny.
Proto neváhejte a přijďte se pochlubit s vašimi mazlíčky!
Také bude navíc odměněna každá krátkosrstá borderka,
která bude na výstavu přihlášena a posouzena.

Více informací naleznete na webových stránkách klubu a na facebookové stránce výstavy.

SPECIÁLNÍ VÝSTAVA BCC CZ 16. 5. 2015

ZKO Litoměřice - Tereziňská kotlina

Posuzují: **Mark Wibier (D)** a
Zdena Holmerová (CZ)

Tituly- CAJC, BOJ, CAC, res. CAC, BOV, BOB, BOS, VSV, VSVM

UZÁVĚRKA / CLOSE

1) 16.4.2015 2) 30.4.2015

pes / dog* fena / bitch*

1. štěňata/ baby	24-6 měs./Mon.	6.	pracovní/ working	od 15. měs./Mon.
2. dorost/ baby	6-9 měs./Mon.	7.	vítězů/ winners**	
3. mladých/ junior	9-18 měs./Mon.	8.	veteránů/ veterans	od 8 let/ von 8 Jahre
4. mezitřída/ intermediate	15-24 měs./Mon.	9.	čestná/ honour	
5. otevřená/ open class	od 15. měs./Mon.			

* Vhodné označte křížkem / Convenient indicate.

**Pro třídu vítězů doložte kopii ocenění - Klubový, Národní vítěz, vítěz speciální výstavy, champion, interchampion

Pouze ve třídách 4, 5, 6, 7 se zadává CAC, ve třídě 3 titul CAJC /For the class of winners, it is essential to enclose a copy of a certificate - Club, National Winner, Winner of Special Show, Champion, Interchampion. Only in the classes 4, 5, 6, 7 the titles CAC, in the class 3 you can receive CAJC. Pro třídu pracovní musí být doložen certifikát

Jméno psa a název chovatelské stanice/ name of dog and kennel:

Datum narození/ Date of birth: Zkratka plemenné knihy, číslo zápisu/ Nr./Registr No:

Otec/ Father:

Matka/ Mother:

Chovatel/ Breeder:

Majitel/ Owner:

Ulice/ Street: Místo/ Place:

PSC/ Post Code: Země/ Country:

E-mail: Telefon/ Phone:

K přihlášce přiložte **oboustrannou** fotokopii průkazu původu psa. Prosím, pište strojem nebo hůlkovým písmem!
/Please, write legible! It is necessary to enclose the copie of Pedigree.

Prohlašuji, že jsou mi známa ustanovení propozice a že s nimi souhlasím / I declare that I know proposition, that I accept it.

.....

Datum/ Date

Podpis majitele/ Signature of the owner

Podle propozice poukazují tyto výstavní poplatky / According to proposition I remit these fees:
za prvního psa vč. katalogu / the 1st dog incl. catalogue

za druhého a dalšího psa/ the 2nd and next dogs

soutěže/ Competitions

inzerce do katalogu/ advertisement

Celkem / total

Neúčast na výstavě z jakýchkoli příčin nemůže být důvodem k nároku na vrácení výstavních poplatků! / In case of absence from show we won't give back the fees!

Pro každého psa vyplňte čitelně samostatnou přihlášku a pošlete na adresu:
The completed entryforms for each dog please send to this address:

...Dog Office nebo svbcccz@seznam.cz nebo
Stanislava Balogová, Na pile 1111/9, 400 03 Ústí nad Labem

.....

Zde nalepte doklad o zaplacení. Bez něj nebude přihláška přijata!
Enclose confirmation of the payment!

Č. účtu / Account No.

1940238339/ 0800; variabilní symbol: 7;
specifický symbol: členské číslo - nečleni
BCC CZ 1

Pro rozlišení plateb při první a druhé uzávěrec
rozhoduje datum poštovního razítka
na obálce se zasl. přihláškou.
Date of postmark at envelope decides
of the 1st and 2nd close.

S Border kolií na výstavu

Příprava na výstavu začíná už ve štěněcím věku. Ale pozor! To neznamená, že budete psa hodiny honit tam a zpět po zahradě na výstavním vodítku a dlouhé minuty ho nutit stát nehnutě ve výstavním postoji!

Když se mě někdo zeptá co je naprostý základ, který by měl umět pes na výstavě předvést, odpovím mu, že si musí nechat prohlédnout zuby. Zdá se to jako jednoduchá věc, ale věřte, že to bývá jeden z nejzávažnějších problémů u nováčků na výstavách. Už jako malé štěně je dobré pejska učit, že se mu sahá

Prohlídka skusu od rozhodčí

do tlamy, a to nejen jako přípravu na kontrolu zubů na výstavě, ale především je to výhodné pro život. Nikdy nevíte, kdy váš pes bude muset podstoupit ošetření u veterináře, či podání nějakých léků. Na výstavě se kontroluje hlavně skus. Většina rozhodčích chce vidět i zuby po stranách

a někteří se dokonce dívají i do zadní čisti tlamy. Zuby kontrolují buď rozhodčí sami, a nebo je nechají ukázat vámi a jen se podívají. Na zuby se dívá rozhodčí, ne vy (vy je vidíte každou chvíli při tréningu), proto se snažte nijak rozhodčímu nezakrývat výhled svou hlavou apod.

Na začátku článku jsem se zmínila o výstavním vodítku. Je to celkem levná záležitost, kterou v základním provedení koupíte ve zverimexu, kde vám jistě s výběrem toho správného obsluha pomůže. Jen si dejte při výběru pozor, aby neprokluzovalo zarážkou, jinak se ve výstavním kruhu nebudete

zajímat o nic jiného, než že vám vodítko nedrží kde má. Už při domácím nácvičku klusu a postoje by jste měli trénovat na tomto výstavním vodítku. Mělo by být za každých okolností co nejlépe! Nejlépe hned pod hlavou a za ušima. Pejsek bude nejlépe ovladatelný. Trénovat stačí 3x do týdne, 5 – 10 minut. Pejška si chytete levou rukou za hlavu za vodítko /obojek/ a na motivaci pamlskem ho budete učit stát. Ze začátku opravdu jen stát, nehledět na postavení nohou nebo rovinu zad, jen ať se naučí v klidu stát. Během postoje ho můžete nechat občas uždýbnout pamlsku a na konci ho odměnit oblíbenou hračkou nebo pamlsky a velkou slovní pochvalou. Postupem času mu začnete sahat na nohy a odsunovat je jemně tak, aby pes stál co nejlépe.

běžet plynule, dynamicky, s hlavou v úrovni hřbetu a ocasem také maximálně v úrovni hřbetu. Řekla bych, že nejlepší rychlost je ta, kdy je pes na hranici cvalu. Tak ukáže největší rozsah pohybu, ale ne každý dokáže běžet tak rychle a někdy k tomu ani nemáme prostor. Jediné co by psa mělo zajímat jste vy. Ani okolní psi, ani ten co běží za vámi, ale vy! Většinou se běhá dokola a tam a zpět. Někteří posuzovatelé žádají i trojúhelník. Z toho bývají vystavovatelé často zmatení, avšak tato figura je velmi jednoduchá. Trocha matematiky, ale prostě si očima před sebe nakreslete na plochu výstavního kruhu trojúhelník s jedním vrcholem u rozhodčího a se psem klusem opište jeho obvod.

Bez koho by pes na výstavě nemohl fungovat? Bez vás – vystavovatele –

Jak správně rovnat nohy

Velmi špatně postavený pes

Další důležitou součástí předvedení na výstavě je pohyb. Pes by měl

handlera. I vy se musíte na výstavu připravit. Jedná se o společenskou

událost. Na ples byste určitě nešli v teplácích a mikině. Ač jde na výstavách psů především o psy, handler by měl být minimálně vhodně oblečen. Když už se nechcete vzdát džín, doporučuji vzít si k nim aspoň košili, či lehké sáčko střídmých barev. Pokud chcete svůj vzhled ještě vylepšit, nebojte se pohodlné sukně přiměřené délky. Boty pohodlné, pokud možno bez podpatku (za pohybu můžete zranit nejen sebe, ale i svého psa). Je praktické si sepnout dlouhé vlasy do culíku, copu či drdolu, neruší tak ani vás, ani psa.

CRUFT'S 2015

Ve dnech 5. - 8. 3. 2015 se v anglickém městě Birmingham konala již tradiční výstava Cruft's.

Plemena byla rozdělena:

5. 3. lovecká plemena,

6. 3. pracovní a pastevecká plemena,

7. 3. teriéři a chrti,

8. 3. společenská plemena.

Border colíí bylo přihlášeno celkem 380! Z toho 145 psů a 235 fen. Psy posuzovala **Joanne Ratcliffe (Arrodare kennel)** a feny **Juliet Mockford (Snowmere kennel)**, obě specialistky na plemeno. Posuzovalo se ve dvou

Pokud se na vstup do kruhu sami z nějakých důvodů necítíte, neznamená to, že se výstav váš pes nemůže zúčastnit. Dobrý chovatel vám s prezentací svého odchovu určitě rád poradí nebo pomůže. Existují také profesionální handleři, kteří jsou ve vystavování mnoha plemen velmi dobří a vědí, jak se psem pracovat, aby ve finále vypadal co nejlépe.

autor: Klára Babová

foto: Jana Hnátková

(jana-photo.cz) + archiv autorky

velmi prostorných kruzích. Nutno podotknout, že na tuto prestižní výstavu se nelze přihlásit, je třeba se nominovat.

Posuzování začíná třídou veteránů. Rozhodčí posoudí psa v postoji, pokračuje důkladným prohmatáním od hlavy až k ocasu. Kontroluje pouze skus. V pohybu tam a zpět a jedno kolečko. Na posouzení každého psa má rozhodčí 2 minuty! Posudky se zde nepiší. Na prvních místech se umísťovali jedinci s typickým a dynamickým pohybem. Jedinci

Obě rozhodčí a zleva pes SH CH CALEYKIZ SMOKE ON TH WATER - CC, Cruft's winner + BOB jeho matka SH CH CALEYKIZ RHYTHM IN BLACK JW - CC, Cruft's winner (tato fena vyhrála minulý rok BOB)

byli zastoupeni nejvíce v barvách – černobílá, modrobílá, pár jedinců blue merle, blue merle s pálením, černá trikolora, sable, hnědobílá.

Z každé třídy je vybráno prvních pět nejlepších. Všichni vítězové tříd psů i fen dále soutěží o titul CC – Best Male a Best Female. Pouze tyto dva jedinci soutěží o titul BOB. Zadává se i res. CC a res. Best Male a Best Female z ostatních vítězů. Vítězové Nejlepší štěně pes i fena soutěží o titul Best Puppy. Veteráni a to pes i fena zde získají titul Best veteran.

Přirozhodování o titul BOB nechtěla ani jedna z rozhodčí chustoupit. Pro tuto situaci je povolán třetí

rozhodčí, který po opět důkladném posouzení nakonec rozhodne.

Cruft's je výstava s naprosto jinou atmosférou než výstavy jinde po Evropě. Vše se děje v poklidné a přátelské atmosféře. Lidé si dávají přáníčka, upečou různé dobrůtky.... Neberou to jako „hon za titulem“, ale jedou si výstavu

užít, popovídat si - o tom to především je!!! Výstavu Cruft's jsem navštívila již po 4. a pokaždé jsem z ní nadšená :-)

Můžete tu vidět agility, tanec se psem, obediencie, flyball, ukázky asistenčního psa.... a jiné doprovodné akce, které vás dokáží dojmout až k slzám.... Je třeba si vymezit čas i na nakupování - stánků je tu nekonečně a každý si určitě vybere podle sebe :-)

Cruft's je úžasná výstava s nezapomenutelnou atmosférou.

Pohled na posuzování rozhodčí Joanne Ratcliffe.

“Jsem velice potěšena z posuzování psů na Cruft's v letošním roce. Jako vždy jsem hledala psa, který splní moji interpretaci standardu plemene. Má vyváženou konstituci, postoj a pohyb, pro který byla border kolie vyšlechtěna. Hledala jsem psa s velkou rovnováhu a správnou konstitucí, aby se mohl pohybovat efektivně, prostorně a se správným “minimálním zdvihem nohou” – to je v chovu tak důležité. Byla jsem šťastná,

že jsem viděla mnoho psů, kteří tohoto byli schopní a také jedince s bystrým pohledem. Jako vždy, typ hlavy se velmi mění, ale měla být v poměru k velikosti psa a se správným okem vytvořit skutečný BC výraz. Velikosti jedinců se značně lišily, ale náš standard volá pouze po “ideální” výšce, a to není něco, co rozhodovalo při posuzování, pokud bylo vše v poměru. Mezi faktory, které jsou znepokojující byly velmi krátké ocasy, atypické kulaté oči a také velmi volné pysky. Všechny tyto faktory jsou v chovu nežádoucí.“

Pečlivé posouzení psa od Joanne Ratcliff - vítěz třídy - BORDERBAY OLYMPIC GAMES, tento pes přijel až z Itálie!

Něco málo z historie.

Cruft's je jednou z největších psích událostí ve světě. Je pojmenován po svém zakladateli Charlesu Cruftovi. Mladý Charles opustil vysokou školu v roce 1876 bez touhy připojit se k rodinnému podnikání se šperky. Místo toho začal pracovat u Jamese Spratta, který založil nový podnik v Holborn (Londýn) - prodej “psích koláčů”.

Tady se “zapisují” každoroční BOB

Charles Cruft byl ambiciózní a po relativně krátké době, kdy se zaučoval jako asistent, povýšil na obchodního prodejce. V roce 1878 vycestoval do kontinentální Evropy, kde francouzští chovatelé

psů využili jeho podnikatelský talent a pozvali ho, aby zorganizoval psí výstavu v Paříži. Po návratu do Anglie v roce 1886 nastoupil do vedení Allied Terrier, klubové výstavy v Royal Aquarium, Westminster.

První výstava Cruft's se uskutečnila v Královské zemědělské hale v Islingtonu. Bylo přihlášeno 2 437 psů z celkem 36 plemen.

Výstava je stále důležitou součástí této akce, kde se oslavuje jedinečný vztah psa s jeho majitelem. Rozhodčí jsou speciálně vyškoleni, aby bylo zajištěno, že pouze zdraví jedinci mohou vyhrát, což podporuje chov zdravých psů. Cruft's je nakonec oslavou všech psů - zejména těch, kteří jsou v ideální kondici na to vykonávat práci, pro kterou byli původně chováni.

Pro budoucí majitele a milovníky psů je Cruft's hlavní příležitostí kontaktovat Kennel Club, a samozřejmě tu najdete i stovky stánků s čímkoli pro psy a jejich majitele.

Lenka Svobodová
ch. s. Gasko Prim

Zkoušky a závody BCC CZ v pasení v roce 2015

Pasení jako sport neodmyslitelně patří k Border colliím. První akce pasení v ČR byla v roce 1999. Od té doby zažívá pasení značný rozvoj. Roste počet pořádaných akcí i výcvikových center. Kladným důsledkem této skutečnosti je velmi potěšující stoupající úroveň závodů, dovednost psovodů a kvalita psů.

Na rozvoji pasení a pořádání akcí má nemalý podíl právě náš klub BCC CZ. Klub již tradičně organizuje MČR v pasení a k němu přibývají i další významné akce.

Letos to bude II. ročník BCC CZ Cupu, který bude zároveň kvalifikací na ME – Continental 2016 a I. ročník BCC CZ Elév Cupu, který bude zaměřen na naše začínající týmy. Na všechny 3 letošní akce jsou pozváni velmi kvalitní zahraniční rozhodčí.

Na BCC CZ Cup a BCC CZ Elév Cup bude navazovat dvoudenní školení pasení s rozhodčími. Závodníci tak budou mít možnost ihned po závodech opravit případné chyby a zapracovat na zlepšení.

Všechny termíny akcí pasení, jak pořádaných naším klubem, tak i ostatních, jsou přehledně uvedeny na webu klubu BCC CZ v sekci „akce“.

Můžete je také nalézt na stránkách Spolku pasení CZ www.spolekpaseni.cz.

Letošní rok je závody a zkouškami pasení doslova nabitý. Závodníci si tak mohou vybrat, kam si přijít poměřit své síly s ostatními. Věřím, že pasení je velmi atraktivním sportem i pro diváky, proto neváhejte a určitě se jeďte podívat! Jedině tak můžete vidět Border Collii v jejím nejpřirozenějším prostředí a při práci, pro kterou byla vyšlechtěna!

Daniela Rájová
referent pasení BCC CZ

Začínáme s pasením

S poptávkou po trénincích pasení roste v posledních letech také jejich nabídka. Rozrůstá se počet výcvikových center i počet instruktorů. Pro úplného začátečníka může být trochu složitější se v nabídkách orientovat a tak se pokusím Vás, případné zájemce, trochu zasvětit.

Spolek pasení CZ, který zastřešuje akce pasení v ČR vůči ČMKU, certifikuje instruktory pasení FCI. Jejich seznam je volně k dispozici na webu Spolku. Krom těchto instruktorů jsou zde samozřejmě další trenéři, kteří nejsou Spolkem zastřešeni, přesto mohou být velmi kvalitní.

Na co tedy hledět při výběru pro mě vhodného trenéra? Je zde několik aspektů, které byste měli zvážit:

1. Zkušenosti s výcvikem

Seznamte se, jak pracují jeho vlastní psi, koukněte na jejich výsledky na závodech. Můžete také zjistit případné úspěchy jeho tréninkových svěrenců.

2. Tréninkový areál

Obhlédněte areál, kde budete trénovat. Musí být především bezpečný pro psa i ovečky. Košár by měl být pevný, aby v případě nárazu nedošlo k jeho poškození a tím nechtěnému zranění. Celý areál by měl být zabezpečen oplocením, pokud zde není, je nutné ovce v případném úprku kontrolovat pomocí zkušeného psa.

3. Ovečky

Tento faktor je třeba obzvláště nepodcenit. Pes začátečník musí

Hacker z Temného hvozdu

mít na počátku ideální podmínky pro rozvoj svých instinktů. Ovečky by měly být zvyklé na psy, neměly by být agresivní vůči psům ani lidem. Je třeba pečlivě dbát na

to, aby si pes z lekce neodnesl nepříjemnou zkušenost. Postupně by měl být pes seznamován i s jiným typem ovcí. Vše však záleží na stupni pochopení, rozvoji instinktů a gradaci tréninků. Není tedy žádoucí „ustrnout“ na nachozených ovečkách, které se za každou cenu drží člověka. Pes pak ztrácí zpětnou vazbu svého chování a v trénincích se není schopen posouvat dál.

4. Tréninkové metody

Asi jako u všech sportů i zde platí, že Vám musí vyhovovat způsob tréninků a přístup k Vám a Vašemu psovi. Ne každý trenér bude vyhovovat všem a ne každý typ psa bude vyhovovat trenérovi. Toto hledisko je subjektivní a na zvážení každého z Vás. Nezapomínejte, že sport se dělá pro radost a s tímto

Štěně Dot, doprovod zkušeného psa Mac Gulden Land

pocitem byste měli odjíždět z lekci pasení a těšit se na další!

A nyní, když mám jasno v tom, kam pojedu, se můžeme zaměřit na to, **kdy je vhodné vlastně začít.**

Instinkt, byť je vrozený, se projeví u každého individuálně. Nelze tedy jednu variantu přípravy psa na závody aplikovat na všechny jedince. Budeme se tedy bavit ve všeobecné rovině a určitě se najdou psi, kteří se budou vymykat.

Obecně se dá říci, že je vhodné začít se štěnětem ve věku 4-5 měsíců. V tuto dobu se pejsek „startuje“. Tzn. lekce jsou v maximální možné míře pozitivní, pejsek se nechá pracovat tak, jak to sám nabízí, nejdůležitější je jeho zájem o ovečky a radost. Postupně začínáme s prvními krůčky

vedení a poslušnosti. V této fázi jsou tréninky většinou jednou za 2-3 týdny. Kolem 8-9. měsíce věku, kdy pes začne psychicky vyspívat, můžeme začít s prvními tréninky. Opět zde platí, že záleží na konkrétní vyspělosti daného jedince. Vůbec nic se neděje, pokud začnete v pozdějším věku. V tomto raném stadiu tréninků začínáme nastavovat rozvinutým instinktům pravidla, postupně zvyšujeme nároky na poslušnost a spolupráci s člověkem. Nyní už intenzitu tréninků a jejich gradaci upravuje trenér tak, aby vyhovovaly právě Vašemu pejskovi.

Pokud máte doma již staršího psa a chcete pasení zkusit, neváhejte a zkuste! Není žádné dogma, že když pes začne v pozdějším věku, tak to nepůjde. Jak jsem psala výše – instinkt je věc velmi individuální a jak je na tom právě můj pejsek nezjistím jinak, než když to vyzkouším.

A co na lekci pasení s sebou? Ve většině případů vše potřebné mají trenéři v areálu. Používá se pastevecká hůlka, různé typy „plašítek“, stopovačka. Někdy je třeba vše, někdy nepotřebujete vůbec nic.

Jedná se o velmi specifický sport, v němž mnoho faktorů může ovlivnit konečný výsledek. Pokud se rozhodnete tento nádherný sport zažít, neváhejte a zpočátku jej zkuste v roli nezúčastněného diváka pozorovat, vnímat jednotlivé kroky, snažit se o něm získat co nejvíce informací a porozumět mu. Nezřídka se stává, že lidský faktor za přirozeným instinktem, talentem a dovednostmi psa doslova pokulhává.

Váš pes má totiž v případě zjištění vlohy pro pasení před vámi obrovský náskok díky vrozenému instinktu pro tuto činnost. Abyste mu umožnili přirozený a plynulý výcvik a rozvíjení jeho talentu, je nanejvýš vhodné v prvé řadě zapracovat na sobě samých.

Pokud se Vám podaří utvořit se svým čtyřnohým parťákem dobrý tým, budete fascinováni samostatností a schopnostmi vašeho psa.

Tak na závěr nezbyvá než popřát „Ať Vám to pase“.

Daniela Rájová
referent pasení BCCCZ

Jak se pase v Itálii (26. 2. – 1. 3. 2015)

Úvodem mi dovoluete trochu představit mě a mou smečku, která se v současné době skládá z pěti příslušníků plemen Border Collie. Společně se svými psy žiji na farmě, kde pravidelně pracují jak s ovci, tak i s hovězím dobytčím. Ve volných chvílích se snažíme trénovat a účastnit se závodů/trialů. Pasení se psy se věnuji šestým rokem a myslím, že vzhledem k mému životnímu stylu se mu budu věnovat i nadále a snad čím dál tím více.

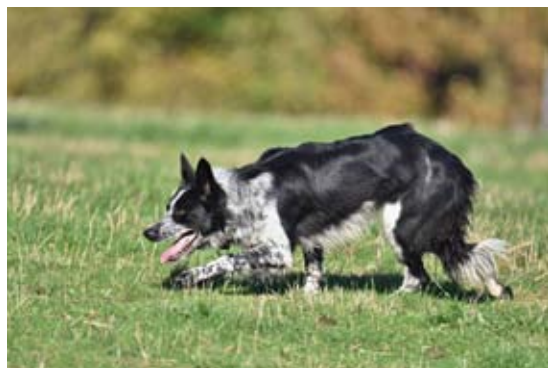
Na začátku tohoto roku, v pauze mezi porody oveček, jsme se rozhodli udělat si krátký, několika denní výlet do Itálie.

Lehce bláznivá a hektická cesta 1.000 km pro nového psa skoro až do Genovy, následně 250km ke známým na farmu do Alp (abychom také viděli něco z naší živnosti) a druhý den pak 560km na závody v pasení do Sieny, protože když už jsme přeci někde v zahraničí, byl by hřích nespojit to s příležitostí zazávodit si jinde, na jiných ovčích, terénech atd.

V Itálii se stejně jako i jinde v Evropě závodí ve třech výkonnostních kategoriích – Beginner (IHT-1), Novice (IHT-2), Open (IHT-3).

Svou fenku (Daralis Ferenčík) jsem přihlásila do kategorie Beginner, vzhledem k tomu, že začala závodit vloni v říjnu.

Třída Open byla na těchto závodech zároveň kvalifikací na Continental, takže opravdu bylo na co koukat. V podstatě do vyhlášení si člověk až na pár výjimek netroufl

Daralis Ferenčík

odhadnout, kdo vyhraje, protože výkony byly opravdu velmi vyrovnané. První den se také díky tomu běžel rozhodující běh navíc, jelikož byli dva psi s naprosto shodným počtem bodů, ve všech disciplínách.

Rozhodčím kvalifikace byl Arwyn Davies, člen Velšského národního týmu. Ostatní dvě třídy posuzoval Samuele Manzi, který se v posledních letech umisťuje na předních příčkách italských závodů, národního šampionátu a vloni reprezentoval Italský národní tým na World Sheep Dog trialu dokonce až v semifinále.

V sobotu nastoupilo na start 34 psů v třídě Open, 13 ve třídě Novice a 7 ve třídě Beginner. Našemu týmu se nakonec i přes mé chyby ve vedení (drive na jinou, vzdálenější branku – jazyková bariéra a nervozita na obou stranách asi udělala své) podařilo obsadit 3. místo. Zvláštností oproti našemu kraji je to, že v „jedničkách“ se zavádí jedno stejné stádečko 5 ovcí pro tři za sebou jdoucí závodníky. Takže v případě, že jdete třetí v pořadí po psech, co trial nedokončí a ještě si s ovečkami „pohrají“, je to pak vcelku zábava. To byl i náš případ prvního dne. Outrun se zde běžel na nějakých 150m a to ve členitém terénu, který na fotkách bohužel tak nevyniká. Ovečky byly dle mého názoru a toho, na co jsme v ČR běžně zvyklí chodivé, ale někteří místní si stěžovali, že nechtějí chodit – no, asi by si i oni měli udělat výlet třeba k nám,

aby viděli, jak vypadají ty správné nechodivé ovce.

Druhý den bylo o pár závodníků méně: Open – 33, Novice – 11, Beginners – 5.

Dara se v neděli popasovala s terénem, ovci i velmi teplým počasím (+20°C) mnohem lépe. No, snad ne kvůli mně se druhý den drivovalo na druhou, pravou branku, ne jako první den do stejné, přiháněcí.

Nakonec Dara dokončila závod z 5 startujících psů jako jediná, s pěknými 70 body. Mám z výsledků velkou radost a doufám, že byť jsme soutěžily v této nejnižší kategorii, že jsme Česku ostudu neudělaly.

Organizace celých závodů byla skvělá, oba dny se končilo okolo 15-16h i přes vysoký počet startujících.

Každému vřele doporučuji využít příležitost zazávodit si jinde, než na našich polích, vzhledem k nasbíraným zkušenostem a zážitkům.

Úroveň trialů v Itálii je značně pokroková a pořádají se zde každý druhý víkend. Takže pokud budete mít cestu, určitě se na nějakém zastavte, najeté kilometry za to stojí.

Helena Svobodová
www.ballarat.weebly.com

Rozhovory se závodníky

*Lenka Strnadová, Anabell Sky
Amazing Moravia (Anýska)*

Dosažené úspěchy v pasení
HWT

Jiný sport/aktivita, které se věnujete

Flyball: člen týmu Davajera Fitmin, aktivní účast na závodech
Pro zábavu dogdancing, dogfrisbee.

Jaké bylo Vaše první setkání s ovečkami

Prvně jsem se setkala s ovečkami, když mé starší feně Amy bylo pět měsíců, a my vyrazili na první trénink pasení. Amy to moc bavilo, a já vůbec nevěděla, co mám u toho pasení dělat.

Jak často pasení trénujete?

V sezóně se snažíme trénovat 1-2x týdně, od prosince do března pak máme tréninkové volno. Krom tréninků se účastníme i seminářů pasení, a letos bychom se rádi zúčastnili i našich prvních závodů.

Ovlivnilo pasení chování Vašeho psa v jiném sportu?

Nepozorovala jsem, že by pasení

ovlivnilo chování mého psa v jiném sportu. Dle mého názoru pes díky pasení ví, že se pasou jen ovečky, a pak nemá tendenci „napásat“ např. disky nebo překážky. Nasazení Anýsky je vysoké jak při pasení, tak při flyballu.

Ovlivnily tréninky pasení jiný sport?

Ovlivnily snad jen tak, že na ostatní sporty zbývá méně času.

Co Vám pasení „dalo“ a co Vám „vzalo“?

Pomohlo mi pochopit, proč se říká, že jedinou opravdovou prací je pro borderku pasení, a všechno ostatní je sport. Dalo mi také jedinečný pocit spolupráce a důvěry s mým psem. Sebralo mi jen volné víkendy, čehož ale nelituji.

*Jarmila Balonová, Aťka
z Moravských meandrů (Ada)*

Dosažené úspěchy v pasení
IHT1 CS

Jiný sport/aktivita, které se věnujete

Sportovní kynologie: složené zkoušky ZOP, ZPU1, ZZO

Agility: pouze rekreačně, zúčastnily jsme se závodů v začátečnických a obsadily jsme 4.místo (bylo to v době začátku pasení). Agility mě nenaplněly a Adu také bavilo pasení více. Při pasení bylo vidět její nadšení, které mi u agilit trochu chybělo.

Jaké bylo Vaše první setkání s ovečkami

Poprvé jsme se setkaly s ovečkami u Adiné chovatelky. Sešel se u ní skoro celý vrh. Adě bylo v té době 6 měsíců. Oproti ostatním sourozencům se o ovečky zajímala hned. Chodila za nimi a neměla z nich strach. Když jí nechtěly chodit, tak měla tendenci do nich i štípnout. Tehdy nám chovatelka řekla, že by mohla hned složit i ZVOP.

Jak často pasení trénujete?

Po prvním setkání s ovečkami

nám trvalo chvíli než jsme zjistili, kde se dá pást. Za pasením oveček musíme dojíždět cca 80km v jeden směr. Nejprve jsme chodily 1x za 14dní, ale po složení ZVOP 1x týdně. Pasení jsme plně propadly a stalo se naší hlavní náplní. Pořídili jsme si s manželem domů i indické běžce, které paseme na zahradě, ale nejsou to ovečky. Borderky k nim přistupují daleko citlivěji než k ovcím.

Ovlivnilo pasení chování Vašeho psa v jiném sportu?

V agilitách ani sportovní kynologii pasení tyto sporty neovlivnilo. Naopak jde některé povely i naučené cviky využít. Vím o tom z vlastní zkušenosti, že instruktoři na agility nedoporučují provozovat pasení a agility najednou. Prý můžou borderky začít pást překážky. Mě se toto nepotvrdilo. Naopak mě začala více v jiných sportech vnímat. V poslušnosti u sportovní kynolo-

gie neměla sebemenší problém. U pasení jsem musela začít být důslednější. Zjistila jsem, že ovečky byly pro ní najednou více než já. Po zlepšení poslušnosti u ovcí mě více vnímala na dálku i u agilit a sportovní kynologie.

Ovlivnily tréninky pasení jiný sport?

Negativně určitě pasení jiné sporty neovlivnilo. Spíše naopak. Dokáže mě vnímat i ve velkém vzruchu v jiných sportech i v běžném životě. Zlepšil se i vztah mezi námi. Začal být z nás lepší tým.

Co Vám pasení “dalo” a co Vám “vzalo”?

Dalo nám spoustu nových kamarádů, kteří nás do taje pasení

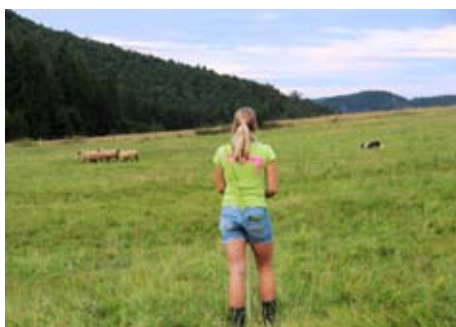
zasvětili a od kterých se dodnes učím. S pomocí zkušených lidí jsou pokroky rychlejší a vyvaruji se spoustě chyb, které bych musela později obtížně odstraňovat. Pasení nám dalo i lepší vztah a poslušnost. Vzalo snad pouze ztrátu času, který strávíme dojížděním za ovečkami. Pasení jsme propadly, takže mu věnujeme veškerý volný čas. Pasení je sport, ke kterému byly border kolie vyšlechtěny a právě tam jsou nejkrásnější v plíživém pohybu. Je to krásný sport, ve kterém ovládá zvíře další zvířata (pes ovce) a “nikdy nebude situace na parkuru stejná pro všechny”. Nevíte, jak se ovce zachová, není to žádná pevná překážka. A v tom je ten adrenalin u pasení a ta krása.

Beáta Kaňková, Boby z Bolkovských kopců (Ben)

Dosažené úspěchy v pasení IHT2

Jiný sport/aktivita, které se věnujete

Canisterapie: Canisassistant certificate (každý 14 dní 4x - 2x děti, 1x důchodci, 1x postižení)

Dogdancing: MD1, MD2, HtM1, HtM2, F1, F2, DwD1, DwD2

Kynologie, záchranářina, obediencie: ZOP, ZPU1, BH, StPr1, StPr2, ZZO, ZM, VZ, OBZ, OB1

Agility: LA1 (splněny podmínky pro přestup do LA2)

Jaké bylo Vaše první setkání s ovečkami

Ben je z pracovní linie, takže pasení pro něho bylo opravdu přirozené, poprvé u oveček byl ve svých 5ti měsících, kdy spíše lovil než pásal. Poté jsme se dostali k ovcím v jeho 17ti měsících při skládání ZVOP, kde Ben projevil silný pastevecký instinkt a dobrou poslušnost. Od té doby jsme nepravidelně docházeli na tréninky a v jeho 2,5 letech jsme po intenzivní 3 měsíční přípravě složili HWT. Pak už to šlo ráz za ráz, IHT 1 jsme na výborně složili hned na první 3 pokusy, odzavodili párkrát na KPOP závodech v nižší kategorii T1 a od srpna 2014 se můžeme pyšnit vyběhanou IHT2. Nyní se připravujeme na IHT3.

Jak často pasení trénujete?

Když jsme před několika lety začínali, tak 2-3x do týdne, nyní se připravujeme na trojkové trialy a dopilováváme spíše detaily, takže 1x do týdne trénink bohatě stačí.

Ovlivnilo pasení chování Vašeho psa v jiném sportu?

Žádných změn jsem si nevšimla, spíš ba naopak nás pasení sblížilo a zintenzivnělo náš vztah v jiných sportech.

Ovlivnily tréninky pasení jiný sport?

No možná časově. Pokud se chcete jednomu sportu věnovat naplno, sebere Vám spoustu času a ty další Vám ho tolik nezbyde, takže je důležité určit si priority, a dalším sportům se věnovat okrajově. Je pravdou, že Ben je velmi inteligentní pes a učit ho novým povelům, nezabere téměř žádný čas. Takže s ním, se dá zvládat mnoho aktivit.

Co Vám pasení “dalo” a co Vám “vzalo”?

Pasení mi dalo především to, že jsem pochopila chápání a přirozenost border kolí. Takže nás to poté chytlo natolik, že městská nanyňka oblékla holinky, vzala vyvoňávaného pejska a vyrazila k ovcím. Vraceli jsme se řádně oparfémováni a ošpinění. Pasení nás už pár let drží a doufám, že napořád.

Iva Jílková,
Dot 2,5 roku, Bill 1,5

Dosažené úspěchy v pasení

Dot IHT 2, Trial 3
Bill HWT, Trial 2 farma

Jiný sport/aktivita, které se věnujete

Agility: Dot LA2 - aktivní činnost
1x týdně + intenzivky
Flyball: Dot, Bill - základní člen
týmu - aktivní účast na závodech,
fly 18, 1 x týdně trénink

Jaké bylo Vaše první setkání s ovečkami

Dot i Bill byli cíleně pořízeni pro práci se zvířaty na farmě, oba dva se takzvaně nastartovali už jako štěňata.

Jak často pasení trénujete?

Když je čas, nálada a jakž takž počasí. V zimním období kdy jsou ovce březí jezdíme trénovat k přátelům 1 x týdně a účastníme se více agility intenzivek, na které v pasení sezóně není čas. Jinak při každé práci na farmě, i bez nálady a za špatného počasí, prostě když je třeba.

Ovlivnilo pasení chování Vašeho psa v jiném sportu?

Neřekla bych, moji psi nepasou překážky při agility ani nemají velké oblouky. Mají 100% odložení na startu, to je možná ovlivněno výcvikem pasení kde vlastně plní odložení (lie down) za těch pro ně nejnáročnějších podmínek, ale může to být i tím, že je učím sebekontroly i v běžném životě.

Ovlivnily tréninky pasení jiný sport?

Moji psi rozlišují činnosti, které dělají takže ani ne, kromě odložení jak jsem zmínila v předchozí odpovědi.

Co Vám pasení "dalo" a co Vám "vzalo"?

Usnadnilo práci, nemusím lítat po pastvinách a nahánět zvířata, prostě pro ně pošlu psa. Nevzalo mi asi nic.

Ivana Šimůnková,
Daisies Bohemia Patrix (Daisa)

Dosažené úspěchy v pasení

IHT1

Jiný sport/aktivita, které se věnujete

Obedience: MR BOC OB1 1.místo
Dogdancing: Vícemistr ČR BOC HtM
Rekreačně obrany, nosework.

Jaké bylo Vaše první setkání s ovečkami

Daisa se dostala poprvé k ovčím jako 2 letá. Pustili jsme ji kolem košáru a hned se začala držet na balancu. V košáru to bylo divočejší, ale díky dobré poslušnosti se dala dobře korigovat.

Jak často pasení trénujete?

Snažím se jednou týdně. Občas se stane, že se 2 měsíce k ovčím nedostaneme. A občas jsme na farmě týden v kuse.

Ovlivnilo pasení chování Vašeho psa v jiném sportu?

Těžko říct, co čím bylo způsobeno. Daisa nikdy neměla tendence nic pást. V posledním roce pozoruji pasení hračky, malých psů, občas mě. Ale nemůžu říct, že by to bylo způsobeno tím, že jsme začly jezdit k ovčím. Má tendence neběhat

přímo, ale do obloučku, takže v obedienci mi do boxu běhá/běhala outrunem. Ale opět nemůžu říct, že je to kvůli pasení ovčí. Absolutně nemá problém s rozlišováním situace. V OB/DD předvede chůzi u nohy s hezkým projevem, s hlavou i ocasem nahoru, u ovčí naopak pracuje pokorně (víceméně).

Ovlivnily tréninky pasení jiný sport?

Rozhodně! Díky pasení nemám na další sporty tolik času.

Co Vám pasení "dalo" a co Vám "vzalo"?

Dalo: zjištění, co je borderka vůbec zač. Širší pochopení chování borderek v běžném životě. Práce s instinktem psa, což je úplně jiný svět oproti všem jiným sportům. Spoustu skvělých přátel, skvělé zážitky z pascích akcí. Možnost potrénovat si svůj mozek, když u pasení musí člověk sledovat ovce, terén, psa, sebe plus kombinaci těchto všech věcí.

Vzalo: spoustu času, úsilí a peněz.

Borderky a agility 2014

Agility je sport, v kterém vynikají psi přesní, obratní, s touhou ke spolupráci s člověkem, kde v ne-poslední řadě záleží na rychlosti a vnímavosti psa, a tak není divu, že právě v tomto sportovním odvětví borderky vynikají. Většina jich závodí v kategorii Large (43 cm a více), ovšem některé menší jedince nalezneme i v kategorii Medium (35 - 42,99 cm). Zatímco v Large je borderek jak máku, v medium je borderka často obávaným soupeřem. Pokud se podíváme na vrcholové soutěže, platí to tím více.

Mám-li se ohlédnout zpátky za loňskou agility sezónu, ráda bych jmenovala alespoň ty nejprestižnější akce, jakými bezesporu jsou MS, EO, MR a Mistrovství České republiky border collí v agility. Mistrovství ČR borderek se loni uskutečnilo 6. - 8.6. ve Strážnici. Přihlášeno bylo 210 týmů, to znamená 210 závodících border

kolií s PP. V kategorii A2+A3 zvítězil Radovan Liška s Oress Rubínové srdce, na druhém místě se umístila Adriana Slezáková s Baghera Secret Artic Shine a na místě třetím Veronika Hejralová a Catcher Alkyra. V kategorii A1 potom triumfoval Bělunek Adam

Pavel Košek a Auditor od Betlémské pastviny

a Ergo z Lantíkova, druhé místo obsadil Miroslav Voříšek a Curt Artic Shine a třetí místo patřilo Hance Skolkové s First Class Shadow Of Aire. Vítězné družstvo s názvem Pozdní sběr bylo ve složení Barbora Lerlová a Onyx Rubínové srdce, Tomáš Lerl a O'Quark Rubínové srdce, Jan Smoček s Jet Rider Rubínové srdce a Vetráková

Zuzana s Hira Grant Bohemia Alké. Poslední vyhlášenou kategorií byli Veteráni. Tam zvítězil tým Barbora Smolková a Ghost of Pinewood Country, těsně za nimi pak Adam Sanétník a Agile Peggy Wonderfull Dream a třetí místo obsadil Michael Kohl s Lightspeed Aragorn.

Borderky jsou určitě velikou, zajímavou akcí roku nejenom pro agilityáky. Letos se uskuteční 29. - 31.5. ve Frenštátě pod Radhoštěm. Více informací na <http://www.bcchamp.cz/2015/>.

Nelze nezmínit letošní EO, nebo-li European Open, konaném ve dnech 24 - 27.7. v maďarském Taszáru. Tam naše borderky sice nezazářily v konečném vítězství, ale zato se jim velmi dařilo v sobotním závodním dni. A to natolik, že v sobotním běhu agility suveréně doběhl na první pozici Radovan Liška a Oress Rubínové srdce, a zlato z jumpingu opět putovalo do Čech, tentokrát s Pavlem Koškem a Auditorem Od Betlémské pastviny. Běh běželo 379 týmů z 27 zemí včetně mimoevropských závodníků z USA, Kanady, Argentiny, Brazílie, Japonska a Venezuely. Pro naši reprezentaci velký úspěch.

Na MS neboli „na světě“ se sice žádná naše borderka medaile

nedočkala, ale myslím si, že zde je velkým úspěchem i pouhá kvalifikace. Pro letošek se náročnými kvalifikačními závody probojovala Terka Králová s Little Jackie Black Chevers, Jan Smoček s Jet Rider Rubínové srdce, Radovan Liška a Oress Rubínové srdce a jako náhradník Roman Linka a A3CH Coudy Dycou od Zlatonosné říčky. Do družstev je pak doplnila Adriana Slezáková a Crazy Cowboy Wonderfull Dream. Poslední z velkých agility akcí je určitě Mistrovství republiky, konané loni poslední víkend v září v Liberci. I tam se borderkám dařilo. Mistrem se v kategorii jednotlivců stal Radovan Liška s Oressem Rubínové srdce (který vyhrál všechny 4 víkendové běhy), a v družstvech pak opět Radovan Liška s Oressem, společně s Romanem Linkou s A3CH Coudy Dycou od Zlatonosné říčky, Magdalenou Bradáčovou s Elzou Fešák a Evou Linkovou s Aaronem Čiko Bashmar.

Nezbývá než všem agilním borderkám popřát hodně štěstí do nové sezóny a věřit, že se i na mezinárodních závodech opět neztratí ... Agility zdar !

autor: Sandra Mikscheová

Flyball - LAVINA DELTA

Tým Lavina Delta se stal v loňském roce vítězem Mistrovství BCCCZ ve flyballu. Družstvo Lavina Delta je zároveň aktuálním držitelem českého flyballového rekordu v čase 16,45s od května 2014, kterého dosáhli ve složení tří border kolíí – Dixi (Dixi Czech Imp), Goran, Jim, a posily kříženky border kolie a jack rosel teriera Lízy. Flyballová družstva nesoucí název Lavina patří mezi českou flyballovou špičku. Jsou jimi právě border kolie, které v těchto družstvech mají nezastupitelná místa. Dlouhá léta běhali v Lavině pouze Border kolie. Nebudu se ale více zabývat historií družstev. Vráťím se ke členům nyní nejrychlejšího flyballového týmu Lavina Delta.

Jak vzniklo družstvo Lavina Delta?

Původní družstvo bylo vytvořeno z nováčků, kteří chodili trénovat do Laviny. Během první sezóny se závodníci doladovali, až vzniklo stabilní družstvo s dobrými výsledky. V tu dobu za Deltu běhala Veronika Smutná a Jim, Andrea Longauerová a Daisy, Romana Handlová a Sára a Iva Prošková a Goran. Koncem sezóny přibyl

ještě Stanislav Prošek a Spyke, aby mohli střídat unavené či zraněné závodníky. V loňském roce došlo v Lavině k několika změnám a Delta získala svou novou podobu. Nyní tedy běháme ve složení Milena Prägerová a Dixi, Iva Prošková a Goran, Romana Handlová a Sára, Stanislav Prošek a Spyke, Josef Präger a Líza. Ovšem jestli je to složení konečné je ve hvězdách, protože už pilně trénujeme další nováčky.

Jak dlouho družstvo závodí?

Družstvo závodí už dvě sezóny a letos vstupuje do třetí.

Kdo tvoří družstvo Lavina Delta a co je přivedlo k flyballu?

Nejdéle závodí Prägerovi, kteří jsou zakladatelé celé Laviny....

Proškovi přivedl k flyballu jejich první pes Spyke, se kterým běhal Standa. Protože se Iva cítila na cvičáku osamocená, pořídila si svého závodníka Gorana. A tento rok už mají čtyři adepty nejen do Delty.

Romana Handlová začala s flyballem s fenkou border kolie Lasie. Bohužel Lasie flyball

nebavil a Romču ano, tak si brzy pořídila novou psí slečnu borderu Sáru. No a na cvičáku zjistila, že je to sestra Gorana. Takže Delta je v podstatě rodinný podnik.

Představte nám psy družstva Lavina Delta. V čem je který z nich nezastupitelný? Jaká je jeho úloha v družstvu?

Samozřejmě každý psovod si myslí, že jeho pes je nezastupitelný, i když je to jako s lidmi, každý je nahraditelný. Tak Líza, ta je snižovač překážek a ještě navíc hodně rychlý dotahovač, na jejích bedrech závisí konečný výsledek, protože běží poslední a musí dohnat, co ostatní zmeškali. Dixi je nejrychlejší. Gorana zase můžeme pustit i proti zdi, protože moc nemyslí. Spyke a Sára nedělají chyby a spolehlivě nosí tenisáky až k psovodovi.

Jakých největších úspěchů družstvo dosáhlo?

V původním složení tým Delta vyběhal druhé místo ve třetí divizi na Mistrovství Evropy, což byl pro nováčky velký úspěch. V současné době považuje za úspěch pokud doběháme bez chyb, bez zranění

a v dobré náladě. Jestli je k tomu i medailová pozice, je fajn, ale není to podmínkou.

Co považujete za své (celého družstva) největší úspěchy?

Za největší úspěch považuje dosažení českého flyballového rekordu s časem 16:45s.

Jak by mělo podle vás vypadat složení úspěšného družstva?

V úspěšném družstvu by měli být nejen výborní skvěle fyzicky připravení psi, ale hlavně by si měli sednout lidi, kteří ve společném družstvu běhají. Pokud v družstvu panuje nesoulad, vždy se to na výsledku projeví.

Co byste doporučili začínajícím družstvům před prvními závody?

Aby se na závod co nejlépe připravily. Pokud pes dělá chyby na tréninku, na závodech to nebude lepší, spíše naopak. Je dobré, když se členové týmu před závody

domluví, kdo co bude dělat. Kdo připraví box, kdo nastaví výšku překážek, kdo bude hlásit časy a střídačky a kdo bude sbírat míčky. Každý by měl vědět, kde je jeho místo a co má dělat, aby se předešlo zmatkům na parkúru.

Co bylo pro vás nejdůležitější na vašich prvních závodech?

Na prvních závodech pro nás byla nejdůležitější opora „ostřílených“ závodníků. V té době nám nejvíce pomohl Pepa Präger, který si vždy udělal čas, aby nám udělil rady a odstartoval závod. No a samozřejmě Miluška, která nás flyball naučila a vložila v nás důvěru, když nás nechala pod Lavinou běžet naše první závody.

Jak často trénujete? A na co tréninky nejčastěji zaměřujete?

Flyball trénujeme jednou týdně a já se snažím pokaždé trénink nějak ozvláštnit, aby to bavilo psy i lidi. Pouze před závody běháme tak jak na závodech. Začátečníky učím všechno zvlášť. Samostatně dráhu, otočku na boxu, drive. A když je všechno jak má být, začnu to spojovat dohromady. Kromě flyballu také trénujeme dvakrát do týdne fyzickou kondici psů. Ostatní

dny jsou vyhrazeny procházkám a odpočinku.

Co je pro vás při závodech nejdůležitější?

Bude to znít jako klišé, ale opravdu nejdůležitější je, aby byli všichni v pohodě, dobře naladěni. Protože když nejste, přenášíte to i na svého psiho parťáka a pak se může lehce stát velká chyba, která může končit i úrazem. Pro nás je na prvním místě zdraví a bezpečnost našich psů. Jsou opravdu hodně rychlí a nemají čas, koukat se kolem. To je na nás – zabezpečit jim bezpečný doběh a následně i velkou odměnu. Oni by to pro nás dělali i zadarmo, protože flyball prostě milují. Nicméně pochvala a odměna je taky důležitá. Často vidíme jak na parkuru páníčků peskuje svého psa a v podstatě za svou vlastní neschopnost...to by asi být nemělo.

Jak jste se připravovali na loňské MR BCCCZ ve flyballu?

Na MR BCCCZ jsme se připravovali tím, že jsme absolvovali předchozí závody a samozřejmě jsme ve volných chvílích i trénovali. Loňské MR pro nás byl oříšek, protože Líza se zhroutila poté, co se na dráze několikrát srazila s nepozorností

v podobě psů i lidí. Proto jsme běhali na vyšších překážkách. Naše strategie tedy byla, hlavně nedělat chyby.

Jak vypadají vaše přípravy na letošní sezónu?

Tak jako na každou sezónu. Jen letos máme šest nováčků různých plemen a kříženců, na které jsem já sama moc zvědavá. Zatím se jeví velice slibně, ale uvidíme, nic nechci zakřiknout a všechno má svůj čas. Pilně trénujeme a hlavně se těšíme

na společně strávené chvíle na turnajích.

Jaké máte společné cíle do budoucna?

Společné cíle...Asi být nejlepší a zůstat takovou partou jaká nyní jsme.

Odpovídaly: kapitánka družstva Iva Prošková a trenérka Milena Prägerová

Ptala se: Andrea Soldánová

Foto: Iva Prošková

Coursing s borderkou

V červnu letošního roku nás čeká první Mistrovství republiky Border kolií v coursingu pod záštitou BCCCZ, a proto bychom vám rádi tento sport blíže představili.

Coursing je oblíbený psí sport založený na přirozené touze psa lovit a pronásledovat kořist. Psi pronásledují navijákem tažený střepec (tzv. umělou návnadu) po předem připravené trase až do cíle, kde jej chytají. Jde o imitaci opravdového lovu. Střepec tažený po trati napodobuje skutečný pohyb zajíce.

Coursing vznikl především jako sport pro chrtý, který jim umožňuje

rozvíjet jejich přirozené schopnosti – lov zvěře. Ještě docela nedávno nikdo jiný než chrti coursing neběhal. Po čase ale začali majitelé psů tento druh zábavy dopřávat nejen chrtům, a tak dnes najdeme na coursingu zástupce všech psích plemen, psů bez průkazu původu i křížence – tzv. nechrtý. A nechrtý

mezi nimi ani právě Border kolie. Proto, aby mohly být pořádány oficiální závody i pro ostatní plemena psů, byl vytvořen Coursingový řád klubu Český pes. Ten upravuje podmínky všech coursingových závodů, včetně těch mistrovských. Vychází z Mezinárodního dostihového a coursingového řádu FCI, který dále

doplňuje a upřesňuje. Nechrti tak mohou oficiálně získávat závodní licence a účastnit se i takových závodů jako jsou mistrovství republiky. Díky tomuto řádu mohou psi získávat také oficiální tituly, mezi nimiž jsou tituly Mistr Čech, Mistr Moravy, Mistr ČR a také titul Coursing Winner a další.

Při coursingu psi rozvíjí svoji rychlost, obratnost, vytrvalost, ale také inteligenci a schopnost spolupracovat s ostatními psy. Můžeme se mu věnovat rekreačně nebo vrcholově, jako náročnému terénnímu sportu.

Co je potřeba vědět, abychom se mohli i s našimi psy věnovat coursingu, účastnit se coursingových akcí a co obnáší příprava na první závody, jsme se zeptali rovnou samotné rozhodčí, paní Ivety Soldánové:

Jak poznám, že by mou Border kolií coursing bavil?

Pes by měl mít zájem o běhání a hlavně zájem o střepeček – kůžičku, chuť něco honit a popř. to i chytit (ulovit).

Jak a kdy (v jakém věku psa) s coursingem začít?

Začínáme nejlépe od mala, pobíháním za střepečem formou hry. S takovou přípravou můžeme začít kdykoliv. Taháme po zemi před psem střepec a necháváme ho, aby

si střepec po pronásledování ulovil. Když střepec uloví, můžeme se s ním o něj potahat. Psa chválíme za pronásledování a chycení střepečce. I se štěňátkem můžeme navštívit coursingový trénink, abychom ho připravili na tamní atmosféru. Jakmile dosáhne věku 15 měsíců, může se zúčastnit oficiálních tréninkových běhů a začít se připravovat na licenční zkoušky.

Horní hranicí pro účast na oficiálních coursingových závodech je 8 let stáří psa, respektive poslední sezónou, kdy se pes může účastnit oficiálních závodů je ta, v jejímž roce pes dosáhne osmý rok. Navíc před druhým a po šestém roce věku psa je povinné absolvovat veterinární prohlídku po každém odběhnutém kole. Nicméně všichni psi prochází veterinární prohlídkou před každým startem. (T.Frumarová)

Kam na tréninky?

Nejvíce informací se dá nalézt na internetu, kde jednotlivé kluby mají své webové stránky. Existuje několik oficiálních klubů, které pořádají nepravidelně tréninky: <http://www.ceskypes.cz/>
<http://www.czechcoursingclub.cz/>
<http://www.northwindclub.cz/>
<http://nordcoursing.cz/>

Co je třeba psa na trénincích naučit?

Spolupráci s druhým psem, doběhnutí do konce, nosit košík a nosit dečku. Tréninky jsou také důležité pro získání fyzické kondice.

Co musíme udělat proto, abychom mohli na první závody?

Splnit nejdříve věkový limit což je nejméně 15 měsíců, tréninkové

běhy, kterých musí být dohromady 6, z toho 3 sólo a 3 společné. Ty se zapisují do tréninkové karty, kterou majiteli pejska vystaví kterákoli tréninková základna Českého psa. Když jsou tyto běhy splněné, musí si potom pejsek ještě splnit licenční běhy, které jsou celkem 4, dva společné a dva sólo. A pak, jestliže dosáhl předepsaného věku 18 měsíců, si už může zažádat o licenci a vydat se na první závody.

Co sebou na první závody?

„Jak tréninkové, tak licenční či závodní běhy se hodnotí dle platných coursingových pravidel, na licenčních bězích a závodech je povinnou výbavou

psa coursingová dečka nebo dres a košík.“

(T. Frumarová)

Potřebovat tedy budete dečku, košík, licenci, dobrou náladu, a hlavně psiho závodníka.

Podle jakého řádu je coursing pro nechrty posuzován?

Podle coursingového řádu klubu Český pes.

Jak je coursing posuzován?

Coursingový rozhodčí hodnotí bodově výkon psa podle pěti kritérií uvedených v Coursingovém řádu: úsilí, vytrvalost, obratnost, inteligence, rychlost. Úsilí se projevuje při startu, například fixovaným pohledem na návnadu, při pronásledování návnady, například stálým tlakem, kterým pes nutí obsluhu návnady zvyšovat rychlost, aby zabránila jejímu chycení před koncem závodu, při chytání návnady, například jejím chycením v plné rychlosti nebo ve „skluzu“ a při ztrátě návnady například tak, že ji znovu pes nalezne. Inteligence se projevuje tak, že pes při pronásledování návnady následuje dráhu, která ho spolu s obratností přivede do dobré pozice pro chytání návnady. Obratností rozumíme rychlé změny směru, překonávání překážek, chytání návnady „ve skluzu“. Vytrvalost je spojena s fyzickou kondicí psa. Rychlost není měřena časomírou, je hodnocena snaha psa překonat území, tedy jeho rychlost a pohyb po celé délce trati. Nejde o absolutní rychlost.

Výše jmenovaná kritéria hodnotí vždy dva rozhodčí. Body od obou rozhodčích se sečtou a dle získaných bodů se udělá pořadí psů. Při

tréninkových či licenčních bězích se pes neboduje, ale pouze se zapisuje splnění či nesplnění běhu. Závody jsou zpravidla dvoukolové – sečtou se všechny získané body za obě dvě kola. Pouze v případě, že je kvůli počasí trať příliš nebezpečná, se druhé kolo neběží a pořadí se dělá pouze podle jednoho kola. (T. Frumarová)

Přesné znění pravidel hodnocení najdete ve zmíněném Coursingovém řádu.

Jak se posuzují Border kolie? Jaké je posuzovat Border kolie? V čem je to například jiné než u ostatních plemen?

Border kolie mají svůj styl běhání, většinou všichni dobíhají, snaží se běžet naplno, nadbíhají si, občas ale ten jejich lov připomíná spíše pasení oveček, ale to je u tohoto plemene normální.

Co je při posuzování nejvíce hodnoceno? (za co získává pes nejvíce bodů)

Nejvíce se hodnotí úsilí – velká fixace na návnadu, velká pozornost, stálý tlak na návnadu, překonávání překážek bez přemýšlení a bez ohledu na kvalitu povrchu, pokus o chycení návnady v plné rychlosti, ulovení návnady na konci!

Coursingová rozhodčí Iveta - Soldánová:

- o coursing se zajímá od roku 2000
- coursingová rozhodčí
- aktivně od roku 2006
- největší akce – 2x posuzování Mezinárodního mistrovství ČR v Kralupech n. V.

největší úspěchy jejích psů

v coursingu:

CACIL-FCI ME coursing Mariánské Lázně 2009:

polský chrt *Akacja Xantusia* –

2. místo, res. CACIL

Aza Przyjaciel Wiatru – 3. místo

polský chrt *Czujna Arcturus* –

coursingový vítěz, Mistr ČR za

rok 2005-2008

krátkosrstá kolie *Feel so Happy Flying Ear* – Mistr Čech 2013

- mimo coursing zkouší i další psí sporty např. agility, dogtreking, poslušnost...

- od roku 1995 má zaregistrovanou chovatelskou stanici „Xantusia“, věnuje se i chovu a výstavám.

Na fotografiích: Chimney Sweep Aibara, Fleck for fun Lusika, Arnika z Labských pískovců

autor: Andrea Soldánová
www.withoutborders.cz

Pozvánka na MISTROVSTVÍ ČR Border kolií 2015

Coursing je jeden z mnoha psích sportů, kterým se Border kolie věnují. Jedná se o sport, který probíhá v přírodním prostředí na zpravidla travnatém povrchu s přirozeným vlněním – ideální jsou pastviny jezdeckých areálů, různé louky atd. Celý sport je založen na tom, co má pes v hlavě, zda je to lovec či není. Ano, celý sport je založen na loveckém pudu; i když ho mají borderky do určité míry potlačený, přeci jen v nich lovec je – i pasení je svým způsobem lov. V coursingu je kořistí igelitový střapec tažený lankem.

Letos poprvé dne 20.6. proběhne specializované Mistrovství Border kolií v tomto sportu. Rozhodli jsme se závod otevřít pro co největší věkovou škálu borderek, takže otevíráme jednu oficiální a tři neoficiální závodní kategorie:

Mistrovský závod – pro BOC s licencí

Vedlejší závod – pro BOC bez licence od 15ti měsíců

Závod mladých – pro BOC od 12ti do 15ti měsíců

Závod veteránů – pro BOC od 8mi let

Účastníci vedlejšího závodu si běh budou moci nechat zapsat jako tréninkový či licenční.

Dále jsme se rozhodli udělat soutěž o NEJLEPŠÍ CHOATELSKOU STANICI a o NEJLEPŠÍ DVOJCI PSŮ – jednoho majitele.

Pokud Vaše Borderky běhají za střapečkem, rádi Vás přivítáme na Farmě Ptýrov, kde celý závod proběhne za spolupráce s NordCoursing Clubem, který nám zapůjčí vybavení dráhy a bude celou dráhu obsluhovat. Účastníci se mohou těšit na přátelskou atmosféru, skvělou kuchyni v místní restauraci a rychlý průběh závodu. Bonusem budou ceny pro VŠECHNY účastníky.

Ráda bych poděkovala klubu BCCZ, za jehož podpory závody proběhnou, a v neposlední řadě patří díky hlavněmu sponzorovi – firmě JK Animals, výrobci superprémiového krmiva Sam's Field, za ceny pro všechny účastníky závodu.

Připravila: Tereza Frumarová

Dogdancing

Dogdancing je poměrně mladý kynologický sport, jehož počátky by se daly vysledovat od 90. let 20.století v Kanadě a Velké Británii. Odtud se pak začal šířit do ostatních států a rychle získával na oblibě.

V České republice se první závody uskutečnily v roce 1999 a od této doby se dogdancing, tehdy ještě známý jako tanec se psem, postupně vyvíjel a vytvářel do současné podoby. S tím souvisí například rozdělení na dvě divize, které umožňují výběr buď stylu, který je založen na přesné, ochotné a těsné práci psa u nohy v několika pozicích (Heelwork to Music) nebo předvádění různých triků a cviků bez omezení fantazie, jediným limitem je pouze bezpečnost a zdraví psa (Freestyle).

V současné době na našem území tento sport sdružuje Dog Dancing Club Czech Republic (DDCCR), který kromě závodů pořádá i dogdancingové zkoušky.

Na zkouškách nejde ani tak o psovodovu kreativitu ve vymýšlení sestavy jako o předvedení řádem předepsaných cviků

Champion of Dogdancing Illusion Magic Aibara

v časovém limitu za doprovodu hudby. Zkoušky jsou rozšířeny na čtyři divize, z nichž každá má tři výkonnostní stupně. Za úspěšné složení všech zkoušek prvního stupně týmy obdrží titul Master of Dogdancing 1, a v získávání „mástrů“ lze pokračovat napříč stupni nebo divizemi. Pro dosažení nejvyšší mety – zisku prestižního titulu Champion of Dogdancing, je potřeba složit všech 12 zkoušek na Výborně.

Pokud jste svého psa jen tak pro zábavu nebo pobavení okolí naučili různé zábavné kousky, možná ani netušíte, že jste na dobré cestě k tomu, začít se této disciplíně věnovat trochu více. Více informací o závodech, zkouškách, seminářích atd. naleznete na www.dogdancingclubcr.cz. Možná i vy propadnete kouzlu dogdancingu.

autor: Vanda Gregorová

Úspěchy

A Follower of King Fairing Work

28. 2. složena zkouška
OBZ na známku VD

Zdravotní vyšetření:
DKK - 0/0 , 105/105
DLK - 0/0,
OCD - nepostižen,
SPONDYLÓZA - negativní
CEA/PRA/ Glaukom -
negativní

Chovatel a majitel: Jitka Procházková

Be Tixy Od Dupíků

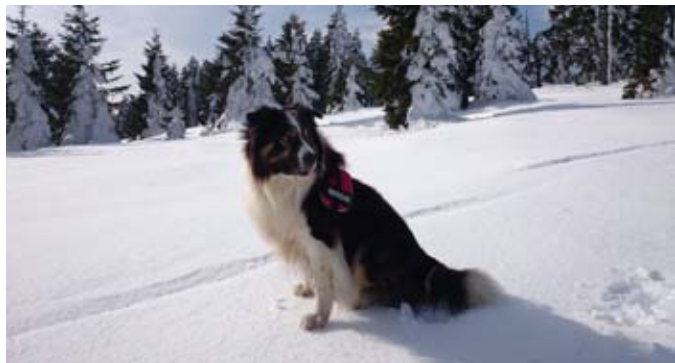

28. 2. Jenštejn, třída OB1, známka Výborná, 1. místo, 258 bodů

Chovatel: Iveta Dupalová
Majitel: MVDr. Zuzana Burdová

Bodie Crazy Hola-Hopa

Splnil mezinárodní záchrannářskou zkoušku vyššího typu dle IRO a to RH-L A.

Složena zkouška OB-Z na Výborně (3. místo).

Chovatel: Ladislava Richterová
Majitel: Zuzana Kratochvílová

Casie od Appaloosek

Složena zkouška ZPU-2
známka Výborná

Složena zkouška FPr2
známka Velmi Dobrá

Chovatel: Otakar Pohl
Majitel: Michaela Lepařová

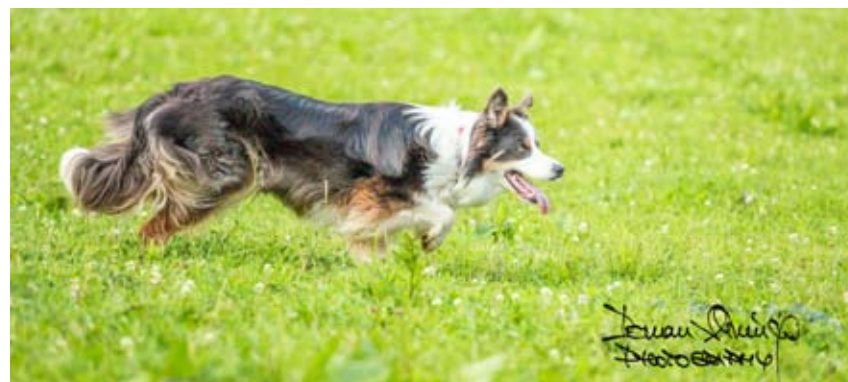

Daisies Bohemia Patrix

Složeno IHT1, Věcemistr ČR BCCCZ 2014 v Dogdancingu - divize HtM

28. 2. Zimní Jihočeské závody, 2. místo, složeno OB2

Chovatel: Patricie Doškářová
Majitel: Ivana Šimůnková

Energizer Nebeský sen

27.2.2015 Nitra, Victory Show
Champion of Champions

Výborný 1, CAC
Junior Victory Winner Show
Res. Junior BEST in GROUP 1

Chovatel: Jiří Hlavačka
Majitel: Nikola Tvrďá

Jennifer Lopez Tender Flash

Slovenský šampion krásy

Složena zkouška BH

21.2.2015 složena
zkouška RH-LE

25.1.2015 Splnila podmínky
pro zařazení do chovu

Chovatel: Kateřina Dědičová
Majitel: Bc. Radka Folvarčíková

Ch.White And Black Gasko Prim

TOP DOG ČMKU 2014 - 2. místo FCI skupina 1

11. 1. 2014 - Výborná 1, CAC, CACIB, BOB, Best In Group 2. místo

Chovatel: Lenka Svobodová
Majitel: Hana Babová
Handler: Klára Babová

Zafirah Amber Foxy Fox

Junior Šampion ČR

Šampion ČMKU

Slovenský šampion krásy

Master of Dogdancing 1. stupně

Chovatel: Helena Půlpánová
Majitel: Karolina Koucká

Bonitace

Dne 25. ledna proběhla letos první bonitace. Organizátorem byla fena, zbylých 55 jedinců získalo status chovný/chovná.

poradkyně chovu Monika Švarcová a místem konání byla tentokrát vytápěná hala Pet Centra v Horních Počernicích, posuzoval Milan Krinke.

Bonitace se zúčastnilo 56 jedinců (31 fen a 25 psů). Neprošla jedna

My Free Man van de Hartenhoeve (foto: Veronika Tvrdá)

Výlet „do Ameriky“

Limonádový Joe, Hans Hagen, český Grand Canyon, těžba vápence, že nevíte, o čem je řeč? A co pánské sídlo Karla IV.? Ano, jde o Karlštejn a jeho krásné okolní prostředí. Pojdme si udělat malou procházku v přírodě Českého krasu, jednoho z bezesporu nejkrásnějších míst v České republice.

Karlštejn

Kde začít? Hodně záleží, jak dlouhou vycházku si chcete udělat. Dle mého je ideálním startovním místem právě Karlštejn nebo obec Mořina. Od vlakové stanice se na Karlštejn jde kousek pěšky po silnici, ale za chvíli už ani nevíte a jste na hradě a dále v krásné přírodě.

Karlštejn je gotický hrad, který byl založen roku 1348 českým králem a římským císařem Karlem IV., jako místo pro uložení královských pokladů. Na počátku husitských válek byly z bezpečnostních důvodů na hrad Karlštejn převezeny české korunovační klenoty, které zde

s krátkými přestávkami zůstaly uloženy téměř 200 let.

V dnešní době můžete krom samotné prohlídky hradu navštívit např. muzeum voskových figurín (kam nás mj. pustili i se psem), či různé kulturní akce, které se na nádvoří pořádají.

Lomy Amerika

Místo, kde se natáčel Limonádový Joe, to jsou lomy Amerika - soustava jámových vápencových lomů, které jsou propojené podzemními štolami. Mezi nejznámější patří Velká a Malá Amerika, Mexiko a několik dalších, větších i menších, lomů, které se nacházejí v místních lesích.

K lomu Velká Amerika je velmi rychlý přístup právě od obce Mořina. Lom je hned vedle silnice, kde se dá zaparkovat i kde staví příměstský autobus jezdící z Prahy. Pokud se k lomu vydáte od Karlštejna, jedná se přibližně o 4km dlouhou procházku krásnou přírodou. Zpočátku cesty se držíte červené turistické značky až k rozcestí nesoucí název Dum Sedmi bratří, kde se napojíte na žlutou stezku a pokračujete dále až k lomu. Cestou budete míjet menší lom zvaný Malá Amerika a ještě jednu vyhlídku na lom Mexiko, který je v těsné blízkosti Velké Ameriky.

Lomy jsou nádherné s průzračnou vodní hladinou a každého návštěvníka svádí ke koupání. Bohužel však je zde z bezpečnostních důvodů přísný zákaz koupání. Přesto se každý rok najde spousta lidí, kteří tento zákaz poruší a najdou si cestu, jak se do hloubky lomu dostat. Až když uvidíte krásu místních lomů, pochopíte, proč se tomu místu říká

český Grand Canyon.

Lom Velká Amerika je nejen neznámější, ale především největší ze zdejších lomů. Je přibližně 750 m dlouhý, 150 m široký a 67 m hluboký (vč. jezera). Těžba zde byla ukončena v roce 1963 a od té doby slouží jako rezervoár vody pro provoz RD Mořina.

Z malých, nezatopených lomů, můžeme jmenovat např. Pustý lom, Jižní Kříž, Liščí lom, Šamoťák, Modlitebna, Černý lom a mnoho dalších.

Lomy jsou propojeny soustavou štol, které v době těžby sloužily ke svozu vápence z lomů, a to pomocí důlní železnice. Ještě dnes lze ve štolách nalézt zbytky kolejnic, a když budete mít velké štěstí, najdete i nějaký ten vozík. Štoly jsou organizovány do 5 pater a nejdůležitější z nich je Hlavní

sběrná štola, která se nachází v západní části třetího patra.

Pověsti

V úvodu článku padlo jméno Hans Hagen. Jen málokterý návštěvník toto jméno zaslechl, zkuste se na něj poptat místních, zejména těch starších lidí. Věřím, že by to stálo za řeč.

A kdo že to teda byl? Existuje několik pověstí o tom, kdo Hagen byl a co ve štolách dělal. Některé z nich hovoří o německém uprchlém vojákově, který se ve štolách skrýval a terorizoval okolí. Jiné zase o tom, že šlo o krutého dozorce v dolech, kde pracovali váleční zajatci z východní fronty. Asi nejvěrohodnější legenda, kterou někteří z místních obyvatel potvrzují např. slovy „no samozřejmě, vždyť jsem ho osobně znal, za války jsem s ním pracoval v lomech okolo Amerik“, nebo „já ho osobně neznal, ale můj otec s ním pracoval ve štolách“, ukazuje Hanse Hageny jako válečného trestance, němce, zarytého antifašistu.

Hagen byl jeden z dělníků, kteří byli zavaleni ve štolách při přírodní katastrofě - provalení podzemních pramenů a vodních toků. Společně s Hagenem byli zavaleni další dva dělníci, kteří utrpěli při sesuvu smrtelná zranění. Hans

Hagen zůstal živ a zdrav a začal se prohrabávat sutí kamenů ven, na svobodu. Hledal východ tak dlouho, dokud neobjevil otvor, kterým by stěží prolezlo i malé dítě. Protáhl se jím ven a poté zavolal na své dva druhy, kteří neodpovídali. Nechápal to, střídavě na ně volal, smál se a plakal jako malé dítě. Zřejmě z toho všeho, co se odehrálo, zešilel a zůstal žít dál ve štolách, stal se z něj lesní muž (dnes bychom ho nazvali bezdomovcem).

Dodnes se setkáme s různými názory na to, zda Hagen ještě žije a zda ještě pořád přebývá ve štolách na Americe. Vyloučit to nelze, jelikož nikde není ani zmínka o jeho věku. Tradují se pověsti o tom, že v jedné ze štol bývá vidět mužská postava, ale než k ní člověk dojde, tak zmizí. Dnes už se této štole neřekne jinak, než Hagenova štola. Další pověst vypráví, že pokud někdo udeří do části kolejnice, která visí v jedné ze štol a dříve sloužila k vyhlášení poplachu, že tím Hageny přivolá, stejně jako pokud někdo zvolá „Hagene, ozvi se!“.

Co dál v Českém krasu?

Kdybyste se cestou od Karlštejna vydali u Dubu Sedmi bratří po červené turistické stezce, došli

byste kolem Královy studně až ke Kubrychtově boudě. Kubrychtova bouda, nebo také hospoda „u Báby“ jak se jí později říkalo, byla zprovozněna ve 20. letech 20. století, nedaleko krásného prostředí Bubovických vodopádů a na cestě spojující obec Svätý Jan pod Skalou a Karlštejn. Tedy v místech, kde jí turisté velmi uvítali.

Po smrti majitelů Kubrychtova bouda osiřela a o pár let později záhadně vyhořela. Počátkem 90. let byla postavena nová, která dnes slouží jako výzkumná terénní stanice CHKO. Dnes už tam bohužel turisté nejsou vítáni tak vřele, jako dříve, ale průchod vám tam nikdo zakazovat nebude.

Pokud se budete dále držet červené značky, půjdete kolem již zmíněných Bubovických vodopádů až do obce Svätý Jan pod Skalou. O víkendech a svátcích jsou zde pro veřejnost zpřístupněny nejzajímavější památkové objekty a stálá expozice z bohaté historie obce.

V této vesničce je možné svůj výlet ukončit a sednout na autobus směr Praha nebo Beroun. Pokud ale máte ještě síly, můžete se projít dalších cca 5 km (většinou lesem) do Berouna na vlak.

text a foto: Zuzana Novotná

Výbor klubu BCCCZ

Předseda klubu

Stanislava Balogová
Na pile 1111/9, 400 03 Ústí nad
Labem
mobil: 777 270 168
lusikastana@seznam.cz

Místopředseda a jednatel klubu

Bc. Radek Šíp
Žlutická 1678/27, 323 00 Plzeň
mobil: 608 166 675
radek@netmania.cz

Poradce chovu

Monika Švarcová
Babina 67, 331 01 Plasy
mobil: 602 181 673
zazgiru@volny.cz

Hospodář

Lenka Vančurová
Hvozdecká 481/2, 198 00 Praha 9
mobil: 608 258 710
vancu.lenka@gmail.com

Člen výboru

Lenka Svobodová
Zahrádkářská 13, 503 11
Hr. Králové, mobil: 777 199 468
gasko.prim@seznam.cz

Kalendář akcí

16. 05. 2015

Speciální výstava BCCCZ

ZKO Litoměřice
rozhodčí: Mark Wibier (Německo)
pořadatel: I. Morávková,
M. Švarcová, S. Balogová

31.08. - 01.09.2015

Pasení - školení

Načešice
přednášející: Horst (Německo)
pořadatel: D. Rájová

17.05.2015

Bonitace

ZKO Litoměřice
posuzuje: Milan Krinke
pořadatel: M. Švarcová

06.09.2015

MR BCCCZ v obedienci

Dvůr Králové

11.09.2015

Dny BOC 2015

- Klubová výstava bez KV
Svojanov
pořadatel: I. Morávková,
M. Švarcová, S. Balogová

20.06.2015

MČR BCCCZ v coursingu

Farma Ptýrov
pořadatel: T. Frumarová

12.09.2015

Dny BOC 2015

- Klubová výstava s KV, členská
schůze
Svojanov
pořadatel: I. Morávková,
M. Švarcová, S. Balogová

22. - 23.08.2015

MR BCCCZ v pasení, IHT 2, 3

farma Rakousy
rozhodčí: Lipczenko (Rakousko)
pořadatel: D. Rájová

29. - 30.08.2015

CACITr, I.ročník BCCCZ Elév

Cup, ZVOP, HWT, IHT 1, 2, 3

Načešice
rozhodčí: Horst (Německo)
pořadatel: D. Rájová

13.09.2015

Bonitace při dnech BOC

Svojanov
pořadatel: M. Švarcová

27.09.2015
MR BCCCZ ve výkonu
ZKO Litoměřice
pořadatel: S. Balogová

10. - 11.10.2015
II. ročník BCCCZ Cup; IHT 1, 2, 3
Načešice
rozhodčí: Fini (Itálie)
pořadatel: D. Rájová

12. - 13.10.2015
Pasení - školení
Načešice
přednášející: Fini (Itálie)
pořadatel: D. Rájová

07.11.2015
2. MČR BCCCZ v dogdancingu
Praha, Škola psích sportů - Pet Center
pořadatel: P. Malá

Kinder Floyd Darley Arabian

Děkujeme členům klubu BCCCZ za všechny zasláné fotografie.

Obsah jednotlivých článků se nemusí shodovat s názorem redakce a výboru klubu.

Změny a tiskové chyby vyhrazeny.

A little Fatima Quick Angel

Alissen Elisabeth Calista Paradise

A little Fatima Quick Angel
a
Jamgiana Jenny Hafkins

Azanny Zámecké nádvoří

